

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO UPRAVE

Prijedloga zakona br. _____

Nacrt

KONAČNI PRIJEDLOG

**ZAKONA O FINANCIRANJU POLITIČKIH AKTIVNOSTI I IZBORNE
PROMIDŽBE**

Zagreb, studeni 2010.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O FINANCIRANJU POLITIČKIH AKTIVNOSTI I IZBORNE PROMIDŽBE

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuje način financiranja političkih stranaka, nezavisnih zastupnika, zastupnika nacionalnih manjina, nezavisnih članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, nezavisnih lista i kandidata, stjecanje i trošenje sredstava te nadzor i revizija.

Odredbe ovoga Zakona primjenjuju se na redovito godišnje financiranje političkih stranaka, nezavisnih zastupnika, zastupnika nacionalnih manjina i nezavisnih članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, te na financiranje izborne promidžbe političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata na izborima za Predsjednika Republike Hrvatske, za zastupnike u Hrvatski sabor, za članove za Europski parlament, za općinske načelnike, gradonačelnike, župane i gradonačelnika Grada Zagreba, te za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Financiranjem se, u smislu ovoga Zakona, smatra stjecanje financijskih sredstava te pružanje usluga ili davanje proizvoda bez naplate, u svrhu potpore i promicanja političkog djelovanja političkih stranaka, nezavisnih zastupnika, zastupnika nacionalnih manjina, nezavisnih članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, nezavisnih lista i kandidata te trošenje financijskih sredstava, odnosno korištenje proizvoda i usluga za političko djelovanje, u skladu s ovim Zakonom.

II. IZVORI FINANCIRANJA

Članak 2.

Političke stranke mogu radi ostvarivanja svojih političkih ciljeva stjecati prihode od imovine u svojem vlasništvu, članarine, izdavačke djelatnosti, dobrovoljnih priloga (donacija), prodaje propagandnog materijala, organiziranja stranačkih manifestacija, te iz drugih zakonom dopuštenih izvora.

Prihode iz izvora utvrđenih stavkom 1. ovoga članka, osim prihoda iz članarine i organiziranja stranačkih manifestacija, mogu stjecati i nezavisni zastupnici, zastupnici nacionalnih manjina, odnosno nezavisni članovi predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Političke stranke, nezavisni zastupnici, zastupnici nacionalnih manjina i nezavisni članovi predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu se financirati iz sredstava državnog proračuna, kao i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, na način i pod uvjetima utvrđenima ovim Zakonom.

Financijska sredstva iz stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka, politička stranka, odnosno nezavisni zastupnik, zastupnik nacionalnih manjina i nezavisni član predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, može koristiti isključivo za ostvarenje

ciljeva utvrđenih programom i statutom političke stranke, odnosno programom rada i godišnjim financijskim planom.

Zabranjuje se trošenje financijskih sredstava iz stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka za osobne potrebe.

Financiranje iz sredstava državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Članak 3.

Sredstva za redovito godišnje financiranje političkih stranaka, nezavisnih zastupnika i zastupnika nacionalnih manjina osiguravaju se u državnom proračunu Republike Hrvatske, u iznosu od 0,05% ostvarenih rashoda poslovanja iz prethodno objavljenog godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna.

Sredstva za redovito godišnje financiranje političkih stranaka i nezavisnih članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, dužna je osigurati jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, u iznosu koji se određuje u proračunu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave za svaku godinu za koju se proračun donosi.

Članak 4.

Pravo na redovito godišnje financiranje iz sredstava državnog proračuna imaju političke stranke koje imaju zastupnika u Hrvatskom saboru, nezavisni zastupnici koji su izabrani s nezavisnih lista i zastupnici nacionalnih manjina.

Pravo na redovito godišnje financiranje iz sredstava proračuna jedinice lokalne i područne regionalne samouprave imaju političke stranke koje imaju člana u predstavničkom tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i nezavisni članovi predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koji su izabrani s nezavisnih lista.

Članak 5.

Sredstva iz članka 3. ovoga Zakona raspoređuju se na način da se utvrdi jednaki iznos sredstava za svakog zastupnika u Hrvatskom saboru, odnosno za svakog člana u predstavničkom tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, tako da pojedinoj političkoj stranci pripadaju sredstva razmjerna broju njezinih zastupnika, odnosno članova predstavničkog tijela u trenutku konstituiranja Hrvatskoga sabora, odnosno u trenutku konstituiranja predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Ukoliko pojedinom zastupniku u Hrvatskom saboru (ili zastupnicima), odnosno članu (ili članovima) predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave nakon konstituiranja Hrvatskoga sabora, odnosno nakon konstituiranja predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, prestane članstvo u političkoj stranci, financijska sredstva koja se raspoređuju sukladno stavku 1. ovoga članka ostaju političkoj stranci kojoj je zastupnik, odnosno član predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne

(regionalne) samouprave pripadao u času konstituiranja Hrvatskoga sabora, odnosno u času konstituiranja predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

U slučaju udruživanja dviju ili više političkih stranaka, financijska sredstva koja se raspoređuju sukladno stavku 1. ovoga članka pripadaju političkoj stranci koja je pravni sljednik političkih stranaka koje su udruživanjem prestale postojati.

Ukoliko nezavisni zastupnik u Hrvatskom saboru izabran s nezavisne liste, odnosno nezavisni član predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave izabran s nezavisne liste, nakon konstituiranja Hrvatskoga sabora odnosno predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, postane član političke stranke koja participira u Hrvatskom saboru, odnosno u predstavničkog tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, sredstva za redovito godišnje financiranje iz državnog proračuna, odnosno proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ostaju tom zastupniku, odnosno članu predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, izabranom s nezavisne liste, te se na istog i nadalje primjenjuju sve odredbe ovoga Zakona koje se odnose na nezavisne zastupnike, odnosno nezavisne članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, izabrane s nezavisne liste.

Članak 6.

Za svakoga izabranog zastupnika, odnosno člana predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave podzastupljenog spola, političkim strankama pripada i pravo na naknadu u visini od 10% iznosa predviđenog po svakom zastupniku, odnosno članu predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, a određenog u članku 5. stavku 1. ovoga Zakona.

Članak 7.

Odluku o raspoređivanju sredstava iz državnog proračuna prema članku 5. stavku 1. ovoga Zakona donosi Odbor za Ustav, Poslovník i politički sustav Hrvatskoga sabora. Raspoređena sredstva doznaju se na središnji račun političke stranke, odnosno na poseban račun nezavisnog zastupnika, odnosno zastupnika nacionalne manjine iz stavka 3. ovoga članka, tromjesečno u jednakim iznosima.

Odluku o raspoređivanju sredstava iz proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave prema članku 5. stavku 1. ovoga Zakona donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Raspoređena sredstva doznaju se na žiro račun političke stranke, odnosno na poseban račun nezavisnog člana predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave iz stavka 3. ovoga članka, tromjesečno u jednakim iznosima.

Nezavisni zastupnici, zastupnici nacionalnih manjina i nezavisni članovi predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužni su otvoriti poseban račun za redovito financiranje svoje djelatnosti.

Nezavisni zastupnici, zastupnici nacionalnih manjina i nezavisni članovi predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu ustrojiti ured za obavljanje administrativnih i stručnih poslova.

U odnosu na zaposlenike ureda iz stavka 4. ovoga članka nezavisni zastupnici, zastupnici nacionalnih manjina, odnosno nezavisni članovi predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju prava i obveze poslodavaca.

Članak 8.

Nezavisni zastupnici, zastupnici nacionalnih manjina i nezavisni članovi predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koji nakon isteka mandata nisu ponovno izabrani za zastupnika u Hrvatskom saboru, odnosno za člana predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili im mandat prestane prije isteka vremena na koji su izabrani, dužni su u roku od 30 dana nakon isteka mandata, odnosno prestanka mandata prije isteka vremena na koji su izabrani, vratiti u državni proračun, odnosno u proračun jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave:

- neutrošena financijska sredstva dobivena iz državnog proračuna, odnosno proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave za redovito godišnje financiranje njihove djelatnosti, te

- novčani iznos tržišne protuvrijednosti imovine nabavljene sredstvima dobivenim iz državnog proračuna, odnosno proračuna jedinice (lokalne) i područne regionalne samouprave za redovito godišnje financiranje njihove djelatnosti.

Iznimno od odredbe stavka 1. podstavka 2. ovoga članka, nezavisni zastupnici, zastupnici nacionalnih manjina i nezavisni članovi predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave iz stavka 1. ovoga članka, mogu imovinu nabavljenu sredstvima dobivenim iz državnog proračuna, odnosno proračuna jedinice (lokalne) i područne regionalne samouprave za redovito godišnje financiranje njihove djelatnosti, vratiti na raspolaganje Vladi Republike Hrvatske, odnosno jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Novčani iznos tržišne protuvrijednosti imovine iz stavka 1. podstavka 2. ovoga članka utvrđuje Ministarstvo financija prema tržišnoj vrijednosti te imovine u vrijeme povrata novčanog iznosa.

Nezavisni zastupnici, zastupnici nacionalnih manjina i nezavisni članovi predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave iz stavka 1. ovoga članka, neutrošena financijska sredstva dobivena iz donacije, mogu u roku iz stavka 1. ovoga članka donirati za opće društvene potrebe, a ako sredstva nisu donirana, podliježu oporezivanju sukladno posebnim propisima.

Neizravne financijske potpore

Članak 9.

Za djelovanja koja su strogo povezana s političkom aktivnošću stranke, političke stranke nisu obveznici poreza na dobit i poreza na dodanu vrijednost sukladno odredbama posebnih zakona, a mogu imati i pravo na porezne olakšice prema odredbama posebnog zakona.

Članarina i dobrovoljni prilozi (donacije)

Članak 10.

Članarinom se, u smislu ovoga Zakona, smatra redoviti novčani iznos što ga član političke stranke plaća na način i pod uvjetima utvrđenima statutom ili drugim aktom političke stranke.

Dobrovoljnim priložima (u daljnjem tekstu: donacije), u smislu ovoga Zakona, smatraju se povremene ili redovite uplate kojima fizičke ili pravne osobe dobrovoljno daju novac, odnosno pružaju usluge ili daju proizvode bez naplate, političkoj stranci, nezavisnom zastupniku, zastupniku nacionalnih manjina, nezavisnom članu predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, te nezavisnoj listi i kandidatu, za njihov politički rad, odnosno za financiranje izborne promidžbe.

Za donacije koje se daju u obliku proizvoda ili usluga (uključujući donacije u ostalim nenovčanim oblicima, kao što su primjerice pokretna ili nepokretna imovina, imovinska prava i sl.), fizičke i pravne osobe dužne su izdati račun na kojem će biti naznačena tržišna vrijednost darovanog proizvoda ili usluge, te na kojem je naznačeno da glasi na političku stranku, odnosno na nezavisnog zastupnika, zastupnika nacionalnih manjina ili nezavisnog člana predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, odnosno na nezavisnu listu ili kandidata, i da ne podliježe naplati.

Pod uslugama iz stavka 3. ovoga članka ne smatra se dobrovoljni rad volontera.

Političke stranke, nezavisni zastupnici, zastupnici nacionalnih manjina, nezavisni članovi predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, nezavisne liste i kandidati, dužni su voditi evidenciju o primitku donacija, te izdavati potvrde o primitku donacija, a političke stranke dužne su voditi i evidenciju o primitku članarina i izdavati potvrde o primitku članarina.

Način vođenja evidencija i izdavanja potvrda, te obrazac evidencije i potvrde iz stavka 5. ovoga članka propisuje ministar financija pravilnikom.

Ograničenje iznosa donacije

Članak 11.

Fizičke i pravne osobe mogu davati donacije političkim strankama, nezavisnim zastupnicima, zastupnicima nacionalnih manjina i nezavisnim članovima predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te nezavisnim listama i kandidatima jednokratno ili više puta tijekom kalendarske godine.

Donacije u novcu uplaćuju se na središnji račun političke stranke, odnosno na poseban račun nezavisnog zastupnika, zastupnika nacionalnih manjina, odnosno nezavisnog člana predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, iz članka 7. stavka 3. ovoga Zakona, odnosno na poseban račun nositelja nezavisne liste i kandidata, iz članka 14. stavka 3. ovoga Zakona.

Ukupan iznos donacija fizičke osobe jednoj političkoj stranci, nezavisnom zastupniku, zastupniku nacionalnih manjina, odnosno nezavisnom članu predstavničkog tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, nezavisnoj listi i kandidatu ne smije prelaziti iznos od 30.000,00 (trideset tisuća) kuna u kalendarskoj godini.

Ukupan iznos donacije pravne osobe jednoj političkoj stranci te kandidatu na izborima za Predsjednika Republike Hrvatske, ne smije prelaziti iznos od 200.000,00 (dvjesto tisuća) kuna u kalendarskoj godini, a ukupan iznos donacije pravne osobe nezavisnom zastupniku, zastupniku nacionalnih manjina te nezavisnoj listi i kandidatu za zastupnika pripadnika nacionalnih manjina na izborima za zastupnike u Hrvatski sabor i na izborima za članove u Europski parlament ne smije prelaziti iznos od 100.000,00 (sto tisuća) kuna u kalendarskoj godini, dok nezavisnom članu predstavničkog tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, te nezavisnoj listi i kandidatu na izborima na lokalnoj i područnoj razini, ne smije prelaziti iznos od 30.000,00 (trideset tisuća) kuna u kalendarskoj godini.

Iznose donacija koji prelaze iznose utvrđene u stavcima 3. i 4. ovoga članka, političke stranke, nezavisni zastupnici, zastupnici nacionalnih manjina odnosno nezavisni članovi predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, nositelji nezavisnih lista i kandidati dužni su prijaviti Državnom uredu za reviziju te uplatiti u korist državnog proračuna, najkasnije u roku 8 dana od dana primljene uplate.

III. FINANCIRANJE IZBORNE PROMIDŽBE

Izvori sredstva za financiranje izborne promidžbe

Članak 12.

Političke stranke, kandidati i nezavisne liste mogu financirati izbornu promidžbu iz vlastitih sredstava te iz donacija.

Političke stranke, nezavisne liste i kandidati dužni su javno objaviti iznos cijene i iznos ostvarenog popusta u cijeni za medijsko oglašavanje izborne promidžbe.

Političke stranke, kandidati i nezavisne liste iz stavka 1. ovoga članka imaju pravo na naknadu troškova izborne promidžbe iz državnog proračuna, odnosno proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na način i pod uvjetima utvrđenim ovim Zakonom.

Financiranje iz vlastitih sredstava

Članak 13.

Kandidati za Predsjednika Republike Hrvatske te kandidati za općinske načelnike, gradonačelnike, župane i gradonačelnika Grada Zagreba dužni su do roka propisanog za predaju kandidatura javno objaviti na svojim web stranicama ili putem dnevnog tiska (za lokalne izbore u lokalnom dnevnom tisku) okvirne podatke o visini i izvoru vlastitih sredstava koja namjeravaju utrošiti za izbornu promidžbu.

Pod objavom na web stranici iz stavka 1. ovoga članka smatra se objava u trajanju do završetka izborne promidžbe.

Financiranje iz donacija -Poseban račun-

Članak 14.

Donacije za financiranje troškova izborne promidžbe za kandidate koje predlažu političke stranke na izborima za zastupnike u Hrvatski sabor, na izborima za članove u Europski parlament, na izborima za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i na izborima za općinske načelnike i njihove zamjenike, uplaćuju se na središnji račun političke stranke u mjestu njezina sjedišta, uz naznaku «za financiranje troškova izborne promidžbe».

Donacije za financiranje troškova izborne promidžbe nezavisnih lista i kandidata uplaćuju se na poseban račun nositelja nezavisne liste, odnosno kandidata, iz stavka 3. ovoga članka.

Poseban račun iz stavka 2. ovoga članka dužni su otvoriti:

- kandidati za Predsjednika Republike Hrvatske, neovisno da li su predloženi od strane političke stranke ili birača,
- nositelji nezavisnih lista na izborima za članove u Europski parlament,
- kandidati za gradonačelnika, župana i gradonačelnika Grada Zagreba, neovisno da li su predloženi od strane političke stranke ili birača,
- nositelji nezavisnih lista na izborima za zastupnike u Hrvatski sabor i kandidati za zastupnike pripadnika nacionalnih manjina,
- nositelji nezavisnih lista na izborima za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i
- nezavisni kandidati za općinske načelnike.

Kandidati i nositelji nezavisnih lista iz stavka 3. ovoga članka, odnosno osobe koje se imaju namjeru kandidirati, dužni su otvoriti poseban račun za financiranje izborne promidžbe najkasnije s danom podnošenja kandidature, a najranije ga mogu otvoriti godinu dana prije roka predviđenog za održavanje izbora, računajući kao rok predviđen za održavanje izbora, datum na koji su izbori bili održani u tekućem mandatu, ukoliko održavanje izbora nije zakonom propisano na točno određeni dan.

Donacije za financiranje izborne promidžbe mogu se prikupljati isključivo na račune iz stavaka 1. i 2. ovoga članka, najkasnije do roka određenog za isplatu naknade troškova izborne promidžbe.

U slučaju nepodnošenja, nepravodobnosti ili nepravovaljanosti kandidature ili odustanka od podnesene kandidature, osobe koje su otvorile poseban račun dužne su neutrošene donacije uplaćene na poseban račun, vratiti uplatiocima, razmjerno doniranom iznosu.

Poseban račun iz stavka 2. ovoga članka je žiroračun građana u izabranoj banci, koji se otvara na način i u postupku prema općim pravilima bankarskog poslovanja, a na koji se mogu primati isključivo uplate donacija za financiranje izborne promidžbe, te se na taj račun ne

smiju ujedno primati i druge uplate koje vlasnik računa ostvaruje po drugim osnovama (npr. primici od samostalne djelatnosti ili nesamostalnog rada i dr.) niti se sredstva prikupljenih donacija s tog računa smiju koristiti za bilo koju drugu svrhu, osim podmirenja troškova izborne promidžbe.

Članak 15.

Sredstva za financiranje izborne promidžbe za kandidata za Predsjednika Republike Hrvatske, te kandidata za gradonačelnika, župana i gradonačelnika Grada Zagreba, koje osigurava politička stranka koja je predložila kandidata, politička stranka dužna je uplatiti na poseban računa kandidata iz članka 14. stavka 3. ovoga Zakona.

Na iznos sredstava koja politička stranka uplaćuje na poseban račun kandidata u slučaju iz stavka 1. ovoga članka, ne odnosi se odredba o ograničenju iznosa donacije propisana u članku 11. ovoga Zakona.

Ograničenje troškova izborne promidžbe

Članak 16.

Sredstva prikupljena za financiranje izborne promidžbe mogu se koristiti samo za aktivnosti izborne promidžbe.

Sredstva iz stavka 1. ovoga članka ne smiju se koristiti za podmirenje osobnih troškova kandidata, kao što su npr. troškovi za osobnu odjeću, otplatu dugovanja, osobne troškove članova obitelji i drugi troškovi koji nisu izravno povezani s izbornom promidžbom za dužnost na koju se kandidat kandidira.

Za potrebe izborne promidžbe zabranjeno je koristiti sredstva državnog proračuna ili proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koja kandidati, kao dužnosnici Republike Hrvatske ili ovlaštene lokalni dužnosnici, koriste u obavljanju svojih dužnosti.

Za potrebe izborne promidžbe zabranjeno je korištenje uredskih prostorija, službenih vozila i uredske opreme državnih tijela i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, osim osobama na koje se odnose posebni propisi o štíćenim osobama.

Ograničenje ukupnog iznosa troškova izborne promidžbe

Članak 17.

Ukupan iznos troškova izborne promidžbe po kandidatu, odnosno kandidacijskoj listi, ne smije prelaziti iznos veći od:

- 8.000.000,00 (osam milijuna) kuna na izborima za Predsjednika Republike Hrvatske,
- 1.500.000,00 (jedan milijun i petsto tisuća) kuna u jednoj izbornoj jedinici, na izborima za zastupnike u Hrvatski sabor,
- 1.500.000,00 (jedan milijun i petsto tisuća) kuna na izborima za članove za Europski parlament,
- 500.000,00 (petsto tisuća) kuna na izborima za gradonačelnika Grada Zagreba,
- 400.000,00 (četristo tisuća) kuna na izborima za župana, gradonačelnika velikog grada i grada sjedišta županije,

- 250.000,00 (dvjesto pedeset tisuća) kuna na izborima za gradonačelnika i općinskog načelnika u jedinicama lokalne samouprave koje imaju više od 10.000 tisuća stanovnika
- 100.000,00 (sto tisuća) kuna na izborima za gradonačelnika i općinskog načelnika u jedinicama lokalne samouprave koje imaju od 3.001 do 10.000 tisuća stanovnika
- 50.000,00 (pedeset tisuća) kuna na izborima za gradonačelnika i općinskog načelnika u jedinicama lokalne samouprave koje imaju do 3.000 stanovnika
- 50.000,00 (pedeset tisuća) kuna na izborima za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Ukoliko je ukupan iznos primljenih donacija za financiranje troškova izborne promidžbe veći od dozvoljenog iznosa troškova izborne promidžbe utvrđenog u stavku 1. ovoga članka, političke stranke, nosioci nezavisnih lista i kandidata dužni su ukupan iznos donacija koji prelazi dozvoljeni iznos troškova izborne promidžbe vratiti uplatiocima, razmjerno doniranom iznosu.

Polog

Članak 18.

Kandidati za Predsjednika Republike Hrvatske dužni su najkasnije do podnošenja kandidature na račun DIP-a uplatiti polog u iznosu od 50.000,00 kuna (pedeset tisuća kuna).

Potvrdu o uplaćenom pologu kandidati su dužni priložiti prilikom podnošenja kandidature.

Državno izborno povjerenstvo će kandidaturu, uz koju nije priložen dokaz o plaćenom pologu, odbiti kao nepravovaljanu.

U slučaju nepravovaljanosti kandidature, Državno izborno povjerenstvo će sredstva pologa uplatiti u državni proračun.

Nakon podnošenja pravovaljane i pravodobne kandidature Državno izborno povjerenstvo će sredstva pologa bez odgode vratiti kandidatu, uplatom na račun s kojeg je polog uplaćen.

IV. NAKNADA TROŠKOVA IZBORNE PROMIDŽBE IZ DRŽAVNOG PRORAČUNA, ODNOSNO PRORAČUNA JEDINICE LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Članak 19.

Pravo na naknadu troškova izborne promidžbe iz državnog proračuna Republike Hrvatske imaju:

- kandidati koji na izborima za Predsjednika Republike Hrvatske dobiju najmanje 10% važećih glasova birača,
- političke stranke i nezavisne liste koje na izborima za članove u Europski parlament dobiju najmanje 10% važećih glasova birača,

- političke stranke, nezavisne liste i kandidati za zastupnike pripadnika nacionalnih manjina koji na izborima za zastupnike u Hrvatski sabor dobiju više od 5% važećih glasova birača izborne jedinice.

Pravo na naknadu troškova izborne promidžbe iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju:

- političke stranke i nezavisne liste koje na izborima za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dobiju najmanje jednog člana predstavničkog tijela,

- kandidati koji na izborima za općinskog načelnika, gradonačelnika, župana i gradonačelnika Grada Zagreba i njihove zamjenike dobiju najmanje 10% važećih glasova birača od ukupnog broja birača koji su izašli na izbore.

Naknada troškova iz stavka 1. ovoga članka isplaćuje se iz državnog proračuna Republike Hrvatske, a naknada troškova iz stavka 2. ovoga članka isplaćuje se iz proračuna jedinice lokalne odnosno (područne) regionalne samouprave.

Članak 20.

Visinu naknade troškova iz članka 19. ovoga Zakona utvrđuje Vlada Republike Hrvatske odlukom, najkasnije 7 dana od dana objave odluke o raspisivanju izbora. Odluka Vlade objavljuje se u Narodnim novinama.

Odluka iz stavka 1. ovoga članka o visini naknade troškova izborne promidžbe za izbor općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i gradonačelnika Grada Zagreba te za izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave primjenjuje se i na prijevremene izbore, te na dopunske izbore.

Članak 21.

Naknada troškova izborne promidžbe kandidatima i nezavisnim listama isplaćuje se na poseban račun kandidata, odnosno nositelja nezavisne liste, otvoren za financiranje troškova izborne promidžbe, osim kandidatima za općinske načelnike koje predlaže politička stranka za koje se naknada isplaćuje na središnji račun političke stranke.

Naknada troškova izborne promidžbe političkim strankama isplaćuje se na središnji račun političke stranke u mjestu njezina sjedišta.

Sredstva za naknadu troškova izborne promidžbe za izbor zastupnika u Hrvatski sabor raspoređuju se političkim strankama, nezavisnim listama i kandidatima za zastupnike pripadnika nacionalnih manjina, razmjerno broju osvojenih zastupničkih mjesta.

Sredstva za naknadu troškova izborne promidžbe za izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave raspoređuju se političkim strankama i nezavisnim listama, razmjerno broju članova predstavničkog tijela koje je dobila pojedina politička stranka, odnosno nezavisna lista.

Sredstva za naknadu troškova izborne promidžbe za izbor Predsjednika Republike Hrvatske, te za izbor općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i gradonačelnika Grada Zagreba raspoređuju se razmjerno dobivenim glasovima.

Sredstva za naknadu troškova izborne promidžbe isplaćena na poseban račun nositelja nezavisne liste, odnosno na poseban račun kandidata za župana, gradonačelnika i nezavisnog kandidata za općinskog načelnika, raspoređuju se između kandidata na neovisnoj listi, odnosno između kandidata za župana, gradonačelnika i nezavisnog kandidata za općinskog načelnika i kandidate za njihove zamjenike sukladno njihovom sporazumu, a ako sporazum nije zaključen, na jednake dijelove.

Članak 22.

Naknada iz članka 19. stavka 1. i 2. ovoga Zakona isplatiti će se u roku 60 dana od dana objave konačnih službenih rezultata izbora.

V. ZABRANA FINANCIRANJA I POGODOVANJA

Članak 23.

Zabranjuje se financiranje političkih stranka, nezavisnih zastupnika, zastupnika nacionalnih manjina, nezavisnih članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, nezavisnih lista i kandidata od strane:

- stranih država, stranih političkih stranaka, stranih pravnih osoba,
- državnih tijela, javnih poduzeća, pravnih osoba s javnim ovlastima, trgovačkih društava i drugih pravnih osoba u kojima Republika Hrvatska, odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ima udjele ili dionice, te javnih i drugih ustanova u vlasništvu Republike Hrvatske, odnosno jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.
- udruga radnika i poslodavaca,
- udruga, zaklada i fondacija koje zastupaju ili predstavljaju državni dužnosnici ili dužnosnici lokalne i područne (regionalne) samouprave,
- vjerskih zajednica, humanitarnih te drugih neprofitnih udruga i organizacija,
- fizičkih i pravnih osoba protiv kojih se vodi postupak naplate dospjelih nepodmirenih obveza prema proračunu ili zaposlenicima.

Zabranjuju se donacije iz neimenovanih (anonimnih) izvora. Donacijama iz neimenovanih (anonimnih) izvora smatraju se donacije za koje u trenutku uplate donacije nisu poznati podaci o donatoru, odnosno donacije za koje se bez dodatnih radnji ne može sa sigurnošću utvrditi donator (npr. donacije putem SMS poruka, telefonskih govornih automata).

Zabranjeno je davanje donacija u novcu ili u obliku proizvoda preko trećih osoba (posrednika).

Eventualne donacije uplaćene na račun političke stranke, nezavisnog zastupnika, zastupnika nacionalnih manjina, nezavisnog člana predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, nositelja nezavisne liste i kandidata iz nedopuštenih izvora prema stavcima 1., 2. i 3. ovoga članka, politička stranka, nezavisni zastupnik, zastupnik nacionalnih manjina, nezavisni član predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, nositelj nezavisne liste i kandidat, dužni su odmah

prijaviti Državnom uredu za reviziju, a uplaćena sredstva doznačiti u korist državnog proračuna najkasnije u roku 8 dana od dana primljene uplate.

Iznimno od stavka 1. podstavka 1. ovoga članka, zabrana financiranja političkih stranaka, nezavisnih zastupnika, zastupnika nacionalnih manjina, nezavisnih članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, nezavisnih lista i kandidata (od strane stranih država, stranih političkih stranaka i stranih pravnih osoba čija je osnovna djelatnost edukacija u razvoju i promicanju demokratskih načela), ne odnosi se na financiranje programa namijenjenih za edukaciju.

Članak 24.

Političke stranke, nezavisni zastupnici, zastupnici nacionalnih manjina, nezavisni članovi predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, nezavisne liste i kandidati ne smiju raditi politički ili drugi pritisak na fizičke i pravne osobe pri prikupljanju donacija za financiranje svoga djelovanja.

Političke stranke, nezavisni zastupnici, zastupnici nacionalnih manjina, nezavisni članovi predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, nezavisne liste i kandidati ne smiju obećavati političke ili kakve druge protuusluge, povlastice ili osobne koristi bilo koje vrste fizičkim i pravnim osobama pri prikupljanju donacija za financiranje svojeg djelovanja.

VI. OBJAVLJIVANJE PODATAKA O DONACIJAMA I TROŠKOVIMA IZBORNE PROMIDŽBE TE O DONACIJAMA POLITIČKIM STRANKAMA, NEZAVISNIM ZASTUPNICIMA, ZASTUPNICIMA NACIONALNIH MANJINA I NEZAVISNIM ČLANOVIMA PREDSTAVNIČKIH TIJELA JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE TIJEKOM GODINE

Članak 25.

Političke stranke, te nositelji nezavisnih lista i kandidati kojima se sredstva za financiranje izborne promidžbe uplaćuju na njihov poseban račun, dužni su u rokovima utvrđenim stavkom 5. ovoga članka, nadležnom izbornom povjerenstvu dostaviti izvješće o primljenim donacijama za financiranje izborne promidžbe i izvješće o troškovima (rashodima) izborne promidžbe, sa ažuriranim podacima do dana podnošenja izvješća.

Izvješća iz stavka 1. ovoga članka podnose se na obrascu kojeg propisuje ministar financija pravilnikom.

Izvješće o donacijama treba sadržavati specificirane podatke o donatoru (osobno ime odnosno naziv i adresa), datumu uplate donacije, odnosno davanja proizvoda ili pružanja usluga bez naplate, o uplaćenom iznosu donacije, odnosno o tržišnoj vrijednosti darovanog proizvoda ili usluge naznačenog na računu koji ne podliježe naplati, te o vrsti svake pojedine donacije.

Izvješće o troškovima (rashodima) izborne promidžbe treba sadržavati specificirane podatke o svrsi troška, nazivu i adresi primatelja, datumu isplate, te o isplaćenom iznosu,

odnosno iznosu tržišne vrijednosti proizvoda ili usluga navedenog na računu koji ne podliježe naplati ako se radi o donacijama u obliku proizvoda ili usluga.

Izvješća iz stavka 1. ovoga članka političke stranke, nositelji nezavisnih lista i kandidati dužni su dostaviti nadležnom izbornom povjerenstvu u roku od 7 dana prije održavanja izbora (prethodna izvješća), te u roku od 15 dana od dana objave konačnih službenih rezultata izbora (konačna izvješća).

Političke stranke, nositelji nezavisnih lista i kandidati dužni su izvješća iz stavka 5. ovoga članka javno objaviti na svojim web stranicama ili putem dnevnog tiska (za lokalne izbore u lokalnom dnevnom tisku), najkasnije u roku od 48 sati od isteka roka iz stavka 5. ovoga članka.

Pod objavom na web stranci iz stavka 6. ovoga članka smatra se objava u trajanju od najmanje 30 dana.

Članak 26.

U slučaju iz članka 15. stavka 1. ovoga Zakona, kada politička stranka uplati financijska sredstva za financiranje izborne promidžbe na poseban račun kandidata kojeg je predložila, izvješće kandidata o donacijama iz članka 25. stavka 1. ovoga Zakona treba sadržavati i podatke o donacijama koje je primila politička stranka, specificirane sukladno članku 25. stavku 3. ovoga Zakona.

Članak 27.

Objavljivanje podataka o donacijama tijekom godine

Izvješće o donacijama koje političke stranke, nezavisni zastupnici, zastupnici nacionalnih manjina, nezavisni članovi predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave prime tijekom godine za potporu njihovoga političkog djelovanja, sa specificiranim podacima prema članku 25. stavku 3. ovoga Zakona, političke stranke, nezavisni zastupnici, zastupnici nacionalnih manjina i nezavisni članovi predstavničkih tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, dužni su redovito svakih šest mjeseci, za proteklo šestomjesečno razdoblje, javno objaviti na svojim web stranicama, najkasnije u roku od 15 dana po isteku šestomjesečnog razdoblja.

Pod objavom na web stranci iz stavka 1. ovoga članka smatra se objava u trajanju od najmanje 30 dana.

VII. NADZOR NAD FINANCIJSKIM POSLOVANJEM POLITIČKIH STRANAKA, NEZAVISNIH ZASTUPNIKA, ZASTUPNIKA NACIONALNIH MANJINA, NEZAVISNIH ČLANOVA PREDSTAVNIČKIH TIJELA JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE, NEZAVISNIH LISTA I KANDIDATA, TE REVIZIJA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Tijela nadležna za provedbu nadzora i revizije

Članak 28.

Državno izborno povjerenstvo u suradnji sa nadležnim izbornim povjerenstvima, nadzire poštivanje odredbi ovoga Zakona koje se odnose na izbornu promidžbu.

U provedbi nadzora, Državno izborno povjerenstvo može zatražiti sve potrebne podatke i poduzimanje radnji od drugih nadležnih tijela. Nadležna tijela dužna su u zatraženom roku dostaviti Državnom izbornom povjerenstvu sve podatke i nalaze, a radi poduzimanja daljnjih radnji, sukladno odredbama ovoga Zakona.

Po zahtjevu Državnog izbornog povjerenstva, Ministarstvo financija kontrolira financiranje aktivnosti vezanih uz financiranje izborne promidžbe političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata.

Poslove nadzora i revizije godišnjeg financijskog poslovanja i godišnjih financijskih izvještaja političkih stranaka, nezavisnih zastupnika, zastupnika nacionalnih manjina i nezavisnih članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te revizije financijskih izvještaja političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata o financiranju izborne promidžbe i druge poslove iz svoje nadležnosti, sukladno potrebama, provodi Državni ured za reviziju.

Državni ured za reviziju provodi nadzor i reviziju u skladu sa Zakonom o državnoj reviziji.

Nadzor godišnjeg financijskog poslovanja i revizija godišnjih financijskih izvještaja i financijskog poslovanja

Poslovne knjige

Članak 29.

Političke stranke, nezavisni zastupnici, zastupnici nacionalnih manjina i nezavisni članovi predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, dužni su do završetka tekuće godine donijeti godišnji program rada i financijski plan za narednu kalendarsku godinu.

Nezavisni zastupnici, zastupnici nacionalnih manjina i nezavisni članovi predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dužni su na početku mandata donijeti i program rada za mandatno razdoblje.

Članak 30.

Političke stranke, nezavisni zastupnici, zastupnici nacionalnih manjina i nezavisni članovi predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dužni su voditi poslovne knjige, na način koji je utvrđen propisima o vođenju računovodstva neprofitnih organizacija.

Financijski izvještaji

Članak 31.

Političke stranke, nezavisni zastupnici, zastupnici nacionalnih manjina i nezavisni članovi predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne regionalne samouprave dužni su sastavljati i podnositi financijske izvještaje na način koji je utvrđen propisima o vođenju računovodstva neprofitnih organizacija.

Financijski izvještaj za izvještajno razdoblje od 01. siječnja do 31. prosinca (godišnji financijski izvještaj), političke stranke, nezavisni zastupnici, zastupnici nacionalnih manjina i nezavisni članovi predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dužni su dostaviti Državnom uredu za reviziju u roku od 60 dana od dana isteka izvještajnog razdoblja.

Uz godišnji financijski izvještaj iz stavka 2. ovoga članka, kao njegov sastavni dio, političke stranke, nezavisni zastupnici, zastupnici nacionalnih manjina i nezavisni članovi predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužni su priložiti:

- godišnji program rada i financijski plan iz članka 29. stavka 1. ovoga Zakona, a nezavisni zastupnici, zastupnici nacionalnih manjina i nezavisni članovi predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i program rada za mandatno razdoblje iz članka 29. stavka 2. ovoga Zakona;

- izvješće o donacijama primljenima tijekom godine sa specificiranim podacima o fizičkim i pravnim osobama koje su dale donacije (osobno ime odnosno naziv i adresa), datumu uplate donacije, odnosno davanja proizvoda ili pružanja usluga bez naplate, o uplaćenom iznosu donacije, odnosno o tržišnoj vrijednosti darovanog proizvoda ili usluge naznačenoj na računu koji ne podliježe naplati, te o vrsti svake pojedine donacije.

Izvješće o primljenim donacijama iz stavka 3. podstavka 2. ovoga članka, koje prilažu političke stranke, treba sadržavati i specificirane podatke o donacijama koje je politička stranka uplatila stranačkim kandidatima na njihov poseban račun tijekom izborne promidžbe, te podatke o donacijama na račune subjekata koji su povezani izravno ili neizravno s političkom strankom ili su pod njezinom kontrolom.

Provedba nadzora i revizije

Članak 32.

Nadzor godišnjeg financijskog poslovanja i revizija godišnjih financijskih izvještaja i poslovanja političkih stranaka, nezavisnih zastupnika, zastupnika nacionalnih manjina i nezavisnih članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, provode se svake kalendarske godine za prethodnu godinu.

Reviziju poslovanja političkih stranaka, nezavisnih zastupnika, zastupnika nacionalnih manjina i nezavisnih članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koji sukladno propisima o vođenju računovodstva neprofitnih organizacija nisu obvezni sastavljati financijske izvještaje, Državni ured za reviziju nije obvezan provoditi, a može je provoditi sukladno svojem planu i programu rada.

Političke stranke, nezavisni zastupnici, zastupnici nacionalnih manjina i nezavisni članovi predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave iz stavka 2. ovoga članka dužni su Državnom uredu za reviziju dostaviti svu traženu dokumentaciju na njegov zahtjev.

Izvješća o reviziji

Članak 33.

Izvješće o provedenoj reviziji godišnjih financijskih izvještaja i poslovanja političkih stranaka koje prema odredbama ovoga Zakona imaju pravo financiranja iz državnog proračuna i proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te nezavisnih zastupnika u Hrvatskom saboru, zastupnika nacionalnih manjina i nezavisnih članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, Državni ured za reviziju dostavlja Hrvatskom saboru do kraja tekuće godine za prethodnu godinu.

Izvješće o provedenoj reviziji godišnjih financijskih izvještaja političkih stranaka, nezavisnih zastupnika, zastupnika nacionalnih manjina i nezavisnih članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave objavljuju se na web stranici Državnog ureda za reviziju.

Nadzor financiranja izborne promidžbe

Poslovne knjige

Članak 34.

Nositelji nezavisnih lista i kandidati koji su dužni otvoriti poseban račun za financiranje izborne promidžbe, dužni su od dana otvaranja posebnog računa voditi Knjigu blagajne i Knjigu prihoda i rashoda, primjenom jednostavnog knjigovodstva i novčanog računovodstvenog načela, u skladu s propisima o vođenju računovodstva neprofitnih organizacija.

Financijski izvještaj o financiranju izborne promidžbe

Članak 35.

Političke stranke te nositelji nezavisnih lista i kandidati kojima se sredstva za financiranje izborne promidžbe uplaćuju na njihov poseban račun, dužni su sastaviti i Državnom uredu za reviziju dostaviti Financijski izvještaj o financiranju izborne promidžbe s podacima o ostvarenim prihodima za financiranje izborne promidžbe, izvorima financiranja te o izvršenim rashodima za financiranje izborne promidžbe, u roku od 30 dana nakon održanih izbora.

Sastavni dio financijskog izvještaja iz stavka 1. ovoga članka je izvješće o primljenim donacijama i troškovima izborne promidžbe.

U slučaju kad politička stranka uplati financijska sredstva za financiranje izborne promidžbe na poseban račun kandidata kojeg je predložila, Izvješće o primljenim donacijama kandidata iz stavka 2. podstavka 1. ovoga članka, treba sadržavati i podatke o dobrovoljnim priložima koje je primila politička stranka za financiranje njegove promidžbe.

Za kandidate za općinske načelnike koje predlaže politička stranka, financijski izvještaj, sukladno stavku 1. i 2. ovoga članka, podnosi politička stranka koja je predložila kandidata.

Obrazac financijskog izvještaja za financiranje izborne promidžbe propisuje ministar financija, pravilnikom.

Članak 36.

Uz financijski izvještaj o financiranju izborne promidžbe, političke stranke, nositelji nezavisnih lista i kandidati dužni su Državnom uredu za reviziju dostaviti na uvid dokumentaciju koja potvrđuje podatke navedene u financijskom izvještaju (Knjigu prihoda i rashoda, Knjigu blagajne -uplatnice, isplata s gotovinskim računima u privitku, izvode sa žiroračuna, te ulazne račune, evidencije i drugu dokumentaciju).

Provedba nadzora i revizije

Članak 37.

Tijekom trajanja izborne promidžbe, političke stranke, nositelji nezavisnih lista i kandidati dužni su voditi i dnevno ažurirati evidencije o svim primljenim donacijama i troškovima izborne promidžbe, te omogućiti Državnom uredu za reviziju, na njegov zahtjev, uvid u evidencije i izvornu dokumentaciju, kao i dostaviti tražene podatke na zahtjev Državnog izbornog povjerenstva i Državnog ureda za reviziju i tijekom trajanja izborne promidžbe.

Članak 38.

Reviziju financijskih izvještaja političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata o financiranju izborne promidžbe, Državni ured za reviziju započinje provoditi odmah nakon dostave financijskih izvještaja.

Državni ured za reviziju dužan je prilikom provođenju revizije na temelju dokumentacije dostavljene od strane političkih stranaka, nositelja nezavisnih lista i kandidata,

provjeriti da li iznosi utrošenih sredstava odgovaraju primljenim iznosima navedenim u financijskim izvještajima i da li su podaci navedeni u tim izvještajima točni.

Druga nadležna tijela dužna su, u okviru svojeg djelokruga, na zahtjev Državnog ureda za reviziju, dostaviti mu sve potrebne podatke, kao i poduzeti potrebne radnje u okviru svoje nadležnosti, radi provjere točnosti podataka navedenih u financijskim izvještajima.

Ako političke stranke, nezavisne liste ili kandidati u financijskom izvještaju iskažu prihode ili rashode u iznosu do 100.000,00 kuna (sto tisuća), revizija nije obvezna, a Državni ured za reviziju može je provoditi sukladno svojem planu i programu rada.

Izvješće o reviziji

Članak 39.

Izvješće Državnog ureda za reviziju o obavljenoj reviziji izborne promidžbe dostavlja se Hrvatskom saboru i objavljuje se na web stranici Hrvatskoga sabora, najkasnije u roku od 6 mjeseci od isteka roka za dostavu financijskih izvještaja o financiranju izborne promidžbe iz članka 35. stavka 1. ovoga Zakona. .

Pod objavom na web stranci iz stavaka 1. ovoga članka smatra se objava u trajanju od najmanje 30 dana.

Objavljivanje financijskih izvještaja

Članak 40.

Godišnji financijski izvještaji političkih stranaka, nezavisnih zastupnika, zastupnika nacionalnih manjina i nezavisnih članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave iz članka 31. ovoga Zakona, te financijski izvještaji o financiranju izborne promidžbe političkih stranaka, nositelja nezavisnih lista i kandidata iz članka 35. ovoga Zakona, javni su dokumenti.

Političke stranke, nezavisni zastupnici, zastupnici nacionalnih manjina i nezavisni članovi predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dužni su godišnje financijske izvještaje objaviti na svojim web stranicama, najkasnije do 01. ožujka tekuće godine za prethodnu godinu.

Političke stranke, nositelji nezavisnih lista i kandidati dužni su financijske izvještaje o financiranju izborne promidžbe, objaviti na svojim web stranicama ili u dnevnom tisku (za lokalne izbore u lokalnom dnevnom tisku) u roku od 15 dana nakon isteka roka iz članka 35. stavka 1. ovoga Zakona.

Pod objavom na web stranci iz stavaka 2. i 3. ovoga članka smatra se objava u trajanju od najmanje 90 dana.

VIII. ADMINISTRATIVNE SANKCIJE

Članak 41.

Neovisno o prekršajnoj odgovornosti, za kršenje odredbi ovoga zakona koje se odnose na ograničenje troškova izborne promidžbe, objavljivanje podataka o donacijama i troškovima izbornu promidžbu, te financijskih izvještaja o financiranju izborne promidžbe, političkoj stranci, nositelju nezavisne liste i kandidatu mogu se izreći slijedeće administrativne sankcije:

- 1) potpuni gubitak naknade troškova izborne promidžbe,
- 2) djelomični gubitak naknade troškova izborne promidžbe,
- 3) obustava isplate naknade troškova izborne promidžbe.

Političkoj stranci, nositelju nezavisne liste i kandidatu izreći će se administrativna sankcija potpunog gubitka naknade troškova izborne promidžbe u slučaju kada:

- sredstva izborne promidžbe koriste u nedozvoljene svrhe, odnosno suprotno članku 16. stavcima 1. i 2. ovoga Zakona, te koji koriste sredstva državnog ili lokalnog proračuna, prostorije, službena vozila i opremu državnih tijela ili tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, suprotno zabrani iz članka 16. stavaka 3. i 4. ovoga Zakona.

Političkoj stranci, nositelju nezavisne liste i kandidatu izreći se će administrativna sankcija djelomičnog gubitka naknade troškova izborne promidžbe u slučaju kada:

- prekorače ukupno dozvoljeni iznos troškova izborne promidžbe, sukladno članku 17. stavku 1. ovoga Zakona,
- ne vrate uplatiocima ukupan iznos primljenih donacija koji prelazi dozvoljeni iznos troškova izborne promidžbe, sukladno članku 17. stavku 2. ovoga Zakona.

Sankcija djelomičnog gubitka naknade troškova izborne promidžbe u slučaju iz stavka 3. ovoga članka, sastoji se u smanjenju iznosa naknade troškova izborne promidžbe, za onoliki iznos za koliki je prekoračen dozvoljeni iznos troškova izborne promidžbe. Ukoliko je prekoračeni iznos troškova izborne promidžbe veći od iznosa naknade troškova izborne promidžbe, izreći se će sankcija potpunog gubitka naknade troškova izborne promidžbe.

Političkoj stranci, nositelju nezavisne liste i kandidatu izreći se će administrativna sankcija obustave isplate naknade troškova izborne promidžbe u slučaju kada:

- u propisanom roku i sadržaju ne dostave nadležnom izbornom povjerenstvu izvješće o donacijama i troškovima izborne promidžbe ili ih javno ne objave, sukladno člancima 25. i 26. ovoga Zakona,
- ne dostave Državnom uredu za reviziju financijski izvještaj o financiranju izborne promidžbe sa propisanim priložima i u propisanom roku, sukladno članku 35. ovoga Zakona,
- u propisanom roku javno ne objave financijske izvještaje, sukladno odredbi članka 40. stavka 3. ovoga Zakona.

Obustava isplate naknade troškova izborne promidžbe u slučajevima iz stavka 5. ovoga članka, traje do urednog ispunjenja obveze.

Odluku o potpunom, odnosno djelomičnom gubitku naknade troškova izborne promidžbe iz stavka 2., 3. i 4. ovoga članka, te o obustavi isplate naknade troškova izborne promidžbe iz stavka 5. ovoga članka donosi Državno izborno povjerenstvo.

Protiv odluke Državnog izbornog povjerenstva o izricanju administrativne sankcije nije dopuštena žalba ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 42.

Neovisno o prekršajnoj odgovornosti, obustavlja se isplata sredstava za redovito godišnje financiranje iz državnog proračuna, odnosno iz proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, političkoj stranci, nezavisnom zastupniku, zastupniku nacionalnih manjina i nezavisnom članu predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koji ne dostave Državnom uredu za reviziju godišnji financijski izvještaj sa propisanim prilogima i u propisanom roku, sukladno članku 31. ovoga Zakona

Isplata sredstva za redovito godišnje financiranje iz državnog proračuna odnosno proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave obustavlja se i političkoj stranci, nezavisnom zastupniku, zastupniku nacionalnih manjina i nezavisnom članu predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koji ne objave podatke o donacijama primljenima tijekom godine, sukladno članku 27. ovoga Zakona.

Obustava isplate iz stavka 1. ovoga članka traje do dostave godišnjeg financijskog izvještaja Državnom uredu za reviziju, a obustava isplate iz stavka 2. ovoga članka traje do objave podataka o donacijama.

Odluku o obustavi isplate sredstava za redovito godišnje financiranje iz državnog proračuna, na prijedlog Državnog ureda za reviziju donosi Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav Hrvatskoga sabora.

Odluku o obustavi isplate sredstava za redovito godišnje financiranje iz proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, na prijedlog Državnog ureda za reviziju donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Članak 43.

Neovisno o prekršajnoj odgovornosti, politička stranka, nezavisni zastupnik, zastupnik nacionalnih manjina i nezavisni član predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, koji u propisanom roku javno ne objave godišnje financijske izvještaje, sukladno članku 40. stavku 2. ovoga Zakona, gube pravo na redovito godišnje financiranje iz državnog proračuna, odnosno proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, za razdoblje od tri mjeseca.

Odluku o gubitku prava na redovito godišnje financiranje iz državnog proračuna za razdoblje od tri mjeseca, sukladno stavku 1. ovoga članka, na prijedlog Državnog ureda za reviziju donosi Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav Hrvatskoga sabora.

Odluku o gubitku prava na redovito godišnje financiranje iz proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave za razdoblje od tri mjeseca, sukladno stavku 1. ovoga članka donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

IX. PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 44.

Novčanom kaznom za prekršaj kaznit će se:

- politička stranka, nezavisni zastupnik, zastupnik nacionalnih manjina, nezavisni član predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, koji financijska sredstva koristi suprotno odredbi članka 2. stavka 4. i stavka 5. ovoga Zakona,

- nezavisni zastupnici, zastupnici nacionalnih manjina i nezavisni članovi predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koji ne otvore poseban račun za redovito financiranje njihove djelatnosti, sukladno odredbi članka 7. stavka 3. ovoga Zakona,

- nezavisni zastupnici, zastupnici nacionalnih manjina i nezavisni članovi predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koji nakon isteka mandata ako nisu ponovno izabrani, ne vrate u propisanom roku neutrošena financijska sredstva, novčani iznos tržišne protuvrijednosti imovine ili imovinu sukladno članku 8. ovoga Zakona.

- politička stranka koja ne vodi evidenciju o primitku članarina i dobrovoljnih priloga i ne izdaje potvrde o njihovom primitku, te nezavisni zastupnik, zastupnik nacionalnih manjina, nezavisni član predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, nositelj nezavisne liste i kandidat koji ne vodi evidenciju o primitku dobrovoljnih priloga i ne izdaje potvrde o njihovom primitku, sukladno odredbi članka 10. stavka 5. ovoga Zakona,

- politička stranka, nositelj nezavisne liste i kandidat koji javno ne objavi iznos cijene i iznos ostvarenog popusta u cijeni za medijsko oglašavanje izborne promidžbe, sukladno članku 12. stavku 2. ovoga Zakona,

- kandidati za Predsjednika Republike Hrvatske te kandidati za općinske načelnike, gradonačelnike, župane i gradonačelnika Grada Zagreba koji javno ne objave okvirne podatke o visini i izvoru vlastitih sredstava koja namjeravaju utrošiti za izbornu promidžbu, sukladno odredbi članka 13. ovoga Zakona,

- nositelj nezavisne liste i kandidat koji ne otvori poseban račun za financiranje troškova izborne promidžbe, ili ga ne otvori u propisanom roku, sukladno odredbi članka 14. stavaka 3. i 4. ovoga Zakona,

- politička stranka, nositelj nezavisne liste i kandidat koji sredstva izborne promidžbe koriste u nedozvoljene svrhe, odnosno suprotno članku 16. stavcima 1. i 2. ovoga Zakona, te koji koriste sredstva državnog ili lokalnog proračuna, prostorije, službena vozila i opremu državnih tijela ili tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave suprotno zabrani iz članka 16. stavaka 3. i 4. ovoga Zakona,

- politička stranka, nezavisni zastupnik, zastupnik nacionalnih manjina, nezavisni član predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, nositelj nezavisne liste i kandidat koji radi politički ili drugi pritisak na fizičke i pravne osobe ili obećava političke ili druge protuusluge, povlastice ili osobne koristi fizičkim i pravnim osobama pri prikupljanju donacija, sukladno odredbi članka 24. ovoga Zakona,

- politička stranka i kandidat koji u propisanom roku i sadržaju ne dostave nadležnom izbornom povjerenstvu izvješće o donacijama i troškovima izborne promidžbe ili ih javno ne objave, sukladno člancima 25. i 26. ovoga Zakona, te nositelj nezavisne liste koji u propisanom roku i sadržaju ne dostavi nadležnom izbornom povjerenstvu izvješće o donacijama i troškovima izborne promidžbe ili ih javno ne objave, sukladno odredbi članka 25. ovoga Zakona,

- politička stranka, nezavisni zastupnik, zastupnik nacionalnih manjina i nezavisni član predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koji ne donesu program rada i financijski plan, te koji ne vode poslovne knjige, sukladno odredbama članaka 29. i 30. ovoga Zakona,

- politička stranka, nezavisni zastupnik, zastupnik nacionalnih manjina i nezavisni član predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koji ne dostave

Državnom uredu za reviziju godišnji financijski izvještaj sa propisanim prilogima i u propisanom roku, sukladno odredbi članka 31. ovoga Zakona,

- nositelj nezavisne liste i kandidat koji ne vodi poslovne knjige sukladno odredbi članka 34. ovoga Zakona,

- politička stranka, nositelj nezavisne liste i kandidat koji ne dostave Državnom uredu za reviziju financijski izvještaj o financiranju izborne promidžbe sa propisanim prilogima i u propisanom roku, sukladno odredbi članka 35. ovoga Zakona,

- politička stranka, nositelj nezavisne liste i kandidat koji ne vode i ne ažuriraju evidencije o primljenim donacijama i troškovima izborne promidžbe ili ne dostave traženu dokumentaciju za zahtjev Državnog izbornog povjerenstva i Državnog ureda za reviziju tijekom izborne promidžbe, sukladno odredbi članka 37. ovoga Zakona,

- politička stranka, nezavisni zastupnik, zastupnik nacionalnih manjina nezavisni član predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, nositelj nezavisne liste i kandidat koji u propisanom roku javno ne objave financijske izvještaje, sukladno odredbi članka 40. ovoga Zakona.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka, politička stranka kazniti će se novčanom kaznom u iznosu od 50.000,00 do 500.000,00 kuna.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka, nezavisni zastupnik u Hrvatskom saboru, zastupnik nacionalnih manjina, nezavisni član predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne regionalne samouprave, nositelj nezavisne liste i kandidat kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 30.000,00 do 50.000,00 tisuća kuna.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka koji počini politička stranka, novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će se i osoba ovlaštena za zastupanje i predstavljanje političke stranke te osoba odgovorna za financijsko poslovanje političke stranke.

Članak 45.

Novčanom kaznom za prekršaj kaznit će se:

- politička stranka, nezavisni zastupnik, zastupnik nacionalnih manjina, nezavisni član predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, nositelj nezavisne liste i kandidat koji iznose donacija koji prelaze visinu iznosa utvrđenu u članku 11. stavcima 3. i 4. ovoga Zakona, ne prijavi i ne uplati u državni proračun, sukladno članku 11. stavku 5. ovoga Zakona.

- politička stranka, nositelj nezavisne liste i kandidat koji prekorači ukupno dozvoljeni iznos troškova izborne promidžbe, sukladno članku 17. stavku 1. ovoga Zakona.,

- politička stranka, nositelj nezavisne liste i kandidat koji ukupan iznos primljenih donacija koji prelazi iznos dozvoljenih troškova izborne promidžbe ne vrati uplatiocima, sukladno članku 17. stavku 2. ovoga Zakona,

- politička stranka, nezavisni zastupnik, zastupnik nacionalnih manjina, nezavisni član predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, nositelji nezavisne liste i kandidat koji ne prijavi uplatu donacija iz nedopuštenih izvora i ne doznači uplaćena sredstva u državni proračun, sukladno članku 23. stavku 4. ovoga Zakona.

Za prekršaj iz stavka 1. podstavka 1. i 4. ovoga članka, politička stranka, nezavisni zastupnik, zastupnik nacionalnih manjina, nezavisni član predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, nositelj nezavisne liste i kandidat kazniti će se

novčanom kaznom u iznosu od 8% do 10% od ukupnog iznosa donacije kojeg fizička odnosno pravna osoba smije donirati političkoj stranci, odnosno nezavisnom zastupniku, zastupniku nacionalnih manjina, odnosno nezavisnom članu predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, odnosno nositelju nezavisne liste, te kandidatu u kalendarskoj godini, prema odredbi članka 11. stavka 3. i 4. ovoga Zakona.

Za prekršaj iz stavka 1. podstavak 2. i 3. ovoga članka politička stranka, nezavisni zastupnik, zastupnik nacionalnih manjina, nezavisni član predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, nositelj nezavisne liste i kandidat kazniti će se novčanom kaznom u iznosu od 8% do 10% od dozvoljenog iznosa troškova izborne promidžbe iz članka 17. ovoga Zakona.

Članak 46.

Novčanom kaznom za prekršaj kaznit će se:

- fizička i pravna osoba koja ne izda račun za donacije u obliku proizvoda ili usluga, odnosno ako vrijednost darovanog proizvoda ili usluga, naznačena na računu, ne odgovara njihovoj tržišnoj vrijednosti, sukladno članku 10. stavku 3. ovoga Zakona.

- fizička i pravna osoba koja suprotno zabrani uplati donaciju političkoj stranci, nezavisnom zastupniku, zastupniku nacionalnih manjina, nezavisnom članu predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, nezavisnoj listi ili kandidatu, sukladno članku 23. stavku 1. podstavku 6. ovoga Zakona.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka, pravna osoba kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 50.000,00 do 100.000,00 kuna.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članak, fizička osoba kaznit će se novčanom kaznom od 10.000,00 do 50.000,00 kuna.

Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će se i osoba ovlaštena za zastupanje i predstavljanje pravne osobe.

Članak 47.

Novčanom kaznom od 100.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj:

- jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koja u proračunu ne osigura sredstva za redovito godišnje financiranje političkih stranaka i nezavisnih članova predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, sukladno odredbi članka 3. stavka 2. ovoga Zakona.

Članak 48.

Novčanom kaznom od 50.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj:

- jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koja sredstva za redovito godišnje financiranje političkih stranaka i nezavisnih članova predstavničkih tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ne doznačuje redovito, sukladno članku 7. stavku 2. ovoga Zakona, te koja naknadu troškova izborne promidžbe ne isplati u propisanom roku, sukladno članku 22. ovoga Zakona.

Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se i osoba ovlaštena za zastupanje i predstavljanje jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, te osoba odgovorna za financijsko poslovanje jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Članak 49.

Novac, koji politička stranka, nezavisna lista i nezavisni kandidat prikupi ili utroši na način suprotan odredbama ovoga Zakona, oduzima se i uplaćuje u državni proračun.

Članak 50.

Optužni prijedlog pred nadležnim sudom podnosi državni odvjetnik.

Državni ured za reviziju i Državno izborno povjerenstvo, u okviru svojeg djelokruga, dužni su o utvrđenim povredama ovoga Zakona obavijestiti Državno odvjetništvo Republike Hrvatske, te dostaviti cjelokupnu dokumentaciju koja se odnosi na konkretan predmet.

X. IZOBRAZBA O POSTUPCIMA FINACIJSKOG IZVJEŠTAVANJA

Članak 51.

Državni ured za reviziju organizirati će potrebnu izobrazbu (putem treninga, savjetovanja, seminara i sl.) o postupcima financijskog izvještavanja, za osobe odgovorne za financijsko poslovanje političkih stranaka i druge osobe koje su prema odredbama ovoga Zakona dužne podnositi financijske izvještaje.

XI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 52.

Pravilnik iz članka 10. stavka 6. ovoga Zakona ministar financija donijet će najkasnije u roku 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Do donošenja Pravilnika iz stavka 1. ovoga članka ostaje na snazi Pravilnik o načinu vođenja evidencija i izdavanja potvrda o primitku članarina i dobrovoljnih priloga (donacija) (Narodne novine broj 26/07. i 148/09.)

Pravilnik iz članka 25. stavka 2. i članka 35. stavka 5. ovoga Zakona ministar financija donijet će najkasnije u roku 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 53.

Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata (Narodne novine, broj 1/07.).

Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o financiranju izborne promidžbe za izbor predsjednika Republike Hrvatske (Narodne novine broj 105/04.)

Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaju važiti odredbe članaka 31., 32., 33., 35. i 36. Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor (Narodne novine broj 116/99., 109/00., 53/03., 167/03., 44/06., 19/07. i 20/09).

Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaje važiti odredba članka 16. Zakona o izboru predsjednika Republike Hrvatske (Narodne novine broj 22/92., 42/92., 71/97., 69/04. i 44/06.)

Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaju važiti odredbe članaka 27., 28., 29., 30., 31. i 32. Zakona o izborima općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i gradonačelnika Grada Zagreba (Narodne novine broj 109/07. i 125/08.)

Stupanjem na snagu ovoga Zakona, odredba članka 21. Zakona o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine broj 33/01., 10/02., 155/02., 45/03., 43/04., 40/05., 44/06., i 109/07), prestaje se primjenjivati u odnosu na izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a nastavlja se primjenjivati u odnosu na izbore za vijeća nacionalnih manjina.

Članak 54.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

O B R A Z L O Ž E N J E

KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA O FINANCIRANJU POLITIČKIH AKTIVNOSTI I IZBORNE PROMIDŽBE

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI

Ustavna osnova za donošenje ovog Zakona sadržana je u odredbi članka 6. Ustava Republike Hrvatske.

Financiranje političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata uređeno je Zakonom o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata, kojeg je Hrvatski sabor donio u prosincu 2006. godine (Narodne novine br. 1/2007). Zakonom su utvrđeni izvori financiranja političkih stranaka, uređen je način financiranja političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata putem donacija, limitiran je ukupan iznos donacije koje jedna fizička, odnosno pravna osoba može donirati u tijeku godine jednoj političkoj stranci, nezavisnoj listi i kandidatu, uređeno je pitanje zabrane financiranja iz nedozvoljenih izvora, kao i zabrane pogodovanja te političkih ili drugih pritisaka prilikom prikupljanja donacija. Zakonom je također uređeno pitanje proračunskog financiranja političkih stranaka, nezavisnih zastupnika i nezavisnih članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, te je uređeno pitanje nadzora nad financijskim poslovanjem političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata, kojeg provode Državni ured za reviziju i Ministarstvo financija – Porezna uprava. Zakonom je također utvrđena obveza javnog objavljivanja financijskih izvješća političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata te su predviđene novčane kazne za prekršaj, za postupanja protivna Zakonu.

Zakonom o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata međutim nije uređeno pitanje nadzora nad financijskim poslovanjem nezavisnih zastupnika u Hrvatskom saboru i nezavisnih članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, koji sukladno ovom Zakonu, također imaju pravo na proračunsko financiranje. (Naime, Zakonom je propisano da se odredbe ovoga Zakona koje se odnose na nadzor i financijsko poslovanje odgovarajuće primjenjuju na nezavisne liste i kandidate, međutim nije propisana odgovarajuća primjena i na nezavisne zastupnike i nezavisne članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.) Zakonom također nije uređeno pitanje izvora financiranja nezavisnih zastupnika i nezavisnih članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, osim iz proračuna, niti je Zakonom predviđena mogućnost njihovog financiranja putem donacija. Zakon sadrži obvezu javnog prikazivanja porijekla i načina utroška sredstava, propisuje sankciju ukoliko se javno ne prikažu, međutim ne precizira rok u kojem se ta izvješća moraju javno objaviti. Također, Zakonom je propisana obveza otvaranja posebnih računa za financiranje izborne promidžbe nezavisnih lista i kandidata, propisana je sankcija za neotvaranje tih računa, no također nije propisan rok u kojem se ti računi moraju otvoriti.

Zakonom o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata djelomično je uređeno i pitanje financiranja izborne promidžbe. Naime, odredbe Zakona koje se odnose na donacije, zabranu financiranja i pogodovanja te nadzor i financijsko poslovanje političkih stranaka, također se primjenjuju na nezavisne liste i kandidate. Međutim, financiranje izborne promidžbe nije cjelovito i na jedinstven način uređeno za sve izbore.

Financiranje izborne promidžbe za izbor Predsjednika Republike Hrvatske, uređeno je Zakonom o financiranju izborne promidžbe za izbor Predsjednika Republike Hrvatske (NN br. 105/04), dok je pitanje koje se odnosi na naknadu troškova izborne promidžbe uređeno u različitim izbornim zakonima (u Zakonu o izborima zastupnika u Hrvatski sabor -NN br. 116/99., 109/00., 53/03., 167/03., 44/06., 19/07. i 20/09; u Zakonu o izboru predsjednika Republike Hrvatske -NN br. 22/92., 42/92., 71/97., 69/04. i 44/06; u Zakonu o izborima općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i gradonačelnika grada Zagreba – NN br. 109/07. i 125/08. i u Zakona o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave - NN br. 33/01., 10/02., 155/02., 45/03., 43/04., 40/05., 44/06. i 109/07), u kojima je to pitanje uređeno nepotpuno i na različite načine.

Primjerice, u Zakonu o izboru zastupnika u Hrvatski sabor, parlamentarne političke stranke, predlagatelji neovisnih lista, nezavisni zastupnici i zastupnici nacionalnih manjina koji su imali zastupnike u Hrvatskom saboru na dan isteka mandata ili raspuštanja Hrvatskog sabora u mandatu prije održavanja izbora, a koji sudjeluju na izborima, imaju pravo na naknadu troškova izborne promidžbe u iznosu koji je određen Zakonom (u jednogodišnjem iznosu određenom za godinu u kojoj se provode izbori sukladno Zakonu o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata). Naknada se isplaćuje prije provedbe izbora, (48 sati nakon što su prihvaćene liste postale konačne), dakle neovisno o rezultatima izbora, dok se naknada troškova izborne promidžbe prema ostalim izbornim zakonima (kao i za političke stranke, predlagatelje neovisnih lista, kandidate za zastupnike pripadnika nacionalnih manjina koji nisu imali zastupnike u Hrvatskom saboru na dan isteka mandata) isplaćuje nakon provedenih izbora, ovisno o rezultatima izbora, u iznosu koji odredi Vlada Republike Hrvatske, pri čemu je rok za donošenje Odluke različito određen u različitim izbornim zakonima (20 ili 30 dana ili uopće nije određen). Rok u kojem se naknada troškova ima isplatiti i način isplate određen je samo u Zakonu o izboru zastupnika u Hrvatski sabor, dok isto u ostalim izbornim zakonima nije uopće uređeno.

Također, u odnosu na prijevremena izvješća, rješenja prema postojećim zakonima su različita. Primjerice, u Zakonu o financiranju izborne promidžbe za izbor Predsjednika Republike Hrvatske i u Zakonu o izborima općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i gradonačelnika Grada Zagreba, utvrđena je obveza kandidata da Državnom izbornom povjerenstvu, odnosno nadležnim izbornim povjerenstvima, 7 dana prije održavanja izbora dostave prijevremeno izvješće o visini i izvorima sredstava prikupljenima za troškove izborne promidžbe, dok takva obveza ne postoji za ostale izbore, niti je utvrđena obveza javnog objavljivanja podataka o donacijama i troškovima izborne promidžbe prije održavanja izbora.

U odnosu na zabranjene izvore financiranja, rješenja također nisu jedinstvena. Primjerice, anonimne donacije zabranjene su prema Zakonu o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata, ali one nisu zabranjene prema Zakonu o financiranju izborne promidžbe za izbor Predsjednika Republike Hrvatske. Također, donacije od strane stranih fizičkih osoba nisu zabranjene prema Zakonu o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata, a zabranjene su prema Zakonu o financiranju izborne promidžbe za izbor Predsjednika Republike Hrvatske i prema Zakonu o izboru općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i Gradonačelnika Grada Zagreba.

To su samo neki od primjera neujednačenih rješenja u pitanju financiranja izborne promidžbe za različite izbore.

Analizu Zakona o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata provela je Multidisciplinarna radna skupina za izradu cjelovite analize Zakona o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata, koju je Vlada Republike Hrvatske osnovala u rujnu 2008. godine, sukladno Akcijskom planu uz Strategiju suzbijanja korupcije, koja je sastavljena od predstavnika Hrvatskog sabora, Državnog izbornog povjerenstva Republike Hrvatske, Državnog ureda za reviziju, tijela državne uprave i Transparency International Hrvatske.

Također, evaluacija financiranja političkih stranaka u Republici Hrvatskoj, provedena je i od strane GRECO-a (*The Group of States Against Corruption*). Na plenarnom zasjedanju GRECO-a u Strasbourgu od 30. studenoga do 4. prosinca 2009. godine, usvojeno je završno Izvješće o provođenju III. kruga evaluacije GRECO-a za Republiku Hrvatsku, te je izdano 6 preporuka na temu financiranja političkih stranaka i to:

- da se osigura da godišnji računi političkih stranaka uključuju subjekte koji su izravno ili neizravno povezani s političkom strankom ili su pod njenom kontrolom, uključujući potporu koju pružaju ti subjekti, kao i donacije pojedinim stranačkim kandidatima;

- da se zakonom jasno odrede rokovi za objavu godišnjih izvješća političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata;

- da se usklade odredbe o financiranju izborne kampanje sadržane u raznim izbornim zakonima, kao i da se usklade te odredbe sa normama utvrđenima Zakonom o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata iz 2006. godine, na taj način da obuhvate, između ostalog, razinu detaljnosti, učestalost izvješćivanja i objavljivanja donacija strankama, listama i kandidatima, uključujući i tijekom izborne kampanje;

- da se nadzor godišnjih financijskih izvješća političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata nadopuni specifičnim praćenjem financiranja njihove kampanje, koji će se izvršiti tijekom ili nedugo nakon predsjedničkih, parlamentarnih i lokalnih izbora;

- da se osigura uspostava neovisnih mehanizama/tijela za praćenje financiranja političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata i njihovih izbornih kampanja, te dade takvom mehanizmu /tijelima mandat, ovlasti kao i financijska i kadrovska sredstva za učinkovit i proaktivan nadzor takvog financiranja, za istraživanje navodnih kršenja propisa o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata, kao i da se, prema potrebi, izreknu administrativne sankcije;

- da se uspostave, uz postojeće kaznene sankcije, a) fleksibilnije sankcije koje se odnose na povredu propisa o financiranju političkih stranaka nezavisnih lista i kandidata, uključujući administrativne sankcije i b) učinkovite, razmjerne i odvraćajuće sankcije za kršenje postojećih propisa i propisa koji se tek trebaju donijeti, a vezani su uz financiranje izbornih kampanja sukladno različitim izbornim zakonima.

Temeljem rezultata provedene analize i uočenih nedostataka u provedbi Zakona o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata i uvažavajući preporuke GRECO-a, izrađen je Prijedlog zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, kojeg je Hrvatski sabor prihvatio u 1. čitanju, na sjednici održanoj 2. srpnja 2010. godine, a sve primjedbe, prijedlozi i mišljenja izneseni u raspravi upućeni su predlagatelju.

Krajem kolovoza 2010. godine, dostavljene su primjedbe Europske Komisije na hrvatski „paket“ zakona za suzbijanje korupcije, u kojem su sadržane i primjedbe na Prijedlog

Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, a koje se odnose na:

- uspostavu neovisnog kontrolnog mehanizma kako bi se omogućilo provođenje temeljitih provjera i primjena sankcija kao sredstva odvraćanja, a kao moguće opcije navodi se ustrojavanje novog, neovisnog tijela za ovu nadzornu funkciju ili povjeravanje te uloge nekom postojećem neovisnom tijelu, kao što je Državno izborno povjerenstvo, koje trenutno objavljuje izvješća o iznosima i izvorima financiranja, ali nema kontrolne ovlasti;
- potrebu osiguravanja da Državni ured za reviziju prilikom provođenja revizije na temelju dokumenata dostavljenih od političke stranke i kandidata može provjeriti odgovaraju li doista potrošeni iznosi iznosima koji su prema izvješćima primljeni i jesu li podaci dostavljeni u izvješćima točni;
- izražavanje dvojbe oko praga utvrđenog člankom 19. za naknadu troškova izborne promidžbe, jer da to znači veliko ograničenje za kandidate „outsajdere“, a prednost za tradicionalne političke stranke te da bi se mogla razmotriti uravnoteženija raspodjela.

Sukladno primjedbama i izraženim mišljenjima sa rasprave o Prijedlogu zakona u Hrvatskom saboru, uvažavajući primjedbe Europske Komisije, ovim Zakonom se financiranje političkih aktivnosti i izborne promidžbe unaprjeđuje sukladno normativi i praksi europskih zemalja. Postojeća zakonska rješenja su nadograđena u svim pitanjima koja su nedostavno uređena, te su utvrđena kvalitetnija i primjerenija rješenja pojedinih pitanja koja su značajna za zakonitost i pravilnost provedbe izbora.

II. PITANJA KOJA SE RJEŠAVAJU ZAKONOM

Jedno od značajnih pitanja koje zahtijeva cjelovitije uređenje zakonodavstva, jest pitanje financiranja izborne promidžbe, te se ovim Zakonom pitanje financiranja izborne promidžbe cjelovito uređuje, na jedinstven način za sve izbore, pri čemu se pravo na naknadu troškova izborne promidžbe iz državnog, odnosno lokalnog proračuna, za sve izbore, utvrđuje prema kriteriju ostvarenih rezultata na izborima.

U odnosu na proračunsko financiranje, Zakonom se uređuje pitanje raspolaganja financijskim sredstvima koja se isplaćuju iz državnog, odnosno lokalnog proračuna za redovito financiranje nezavisnih zastupnika i nezavisnih članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a koja ostanu neutrošena po isteku njihova mandata. Utvrđuje se da se navedena neutrošena financijska sredstva, kao i novčani iznos tržišne protuvrijednosti imovine koja je nabavljena tim sredstvima, vrati u državni proračun, odnosno u proračun jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, odnosno da se vrati imovina koja je nabavljena tim sredstvima.

Ujedno se smanjuje iznos sredstava koja se osiguravaju u državnom proračunu za redovito godišnje financiranje političkih stranaka i nezavisnih zastupnika u Hrvatskom saboru, sa dosadašnjih 0,056 % tekućih izdataka proračuna iz prethodne godine, na 0,05 %.

Zakonom se ujedno utvrđuje obveza jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave da u proračunu osiguraju sredstva za redovito godišnje financiranje političkih stranaka i nezavisnih članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, te se propisuju sankcije za neosiguravanje tih sredstava, kao i za neredovito doznačavanje tih sredstava.

Zakonom se također uređuje pitanje raspoređivanja sredstava koja se osiguravaju u proračunu za redovito financiranje političkih stranka, nezavisnih zastupnika, odnosno nezavisnih članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i u slučaju ako tijekom mandata izabrani nezavisni zastupnik postane član političke stranke koja participira u Hrvatskom saboru, odnosno u predstavničkom tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Zakonom se utvrđuje da pravo na financiranje iz donacija, osim političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata, imaju i nezavisni zastupnici i nezavisni članovi predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

U odnosu na iznos donacije, smanjena je gornja granica dopuštenog iznosa donacije od strane fizičke osobe, sa sada predviđenih 90.000,00 kuna na 30.000,00 kuna. Gornja granica dopuštenog iznosa donacije od strane pravne osobe političkoj stranci te kandidatu za Predsjednika Republike Hrvatske smanjena je sa sada predviđenih 1.000.000,00 na 200.000,00 kuna. Maksimalno dozvoljeni iznos donacije od strane pravne osobe nezavisnim listama i kandidatima također se smanjuje, na najviše do 100.000,00 kuna (na izborima za zastupnike u Hrvatski sabor i za članove u Europski parlament) te za nezavisne zastupnike u Hrvatskom saboru, odnosno na najviše do 30.000,00 kuna na izborima na lokalnoj i regionalnoj razini te nezavisnom članu predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Zakonom se utvrđuje obveza otvaranja posebnog računa za financiranje izborne promidžbe, ne samo za nezavisne liste i nezavisne kandidate, već i za kandidate koje predlažu političke stranke, (dakle za kandidate za Predsjednika Republike Hrvatske te kandidate za gradonačelnika, župana i gradonačelnika Grada Zagreba neovisno da li su predloženi od strane političke stranke ili birača) osim za stranačke kandidate za općinske načelnike, za koje se utvrđuje da se donacije uplaćuju na račun političke stranke, a kako bi se spriječilo otvaranje prevelikog broja posebnih računa i time omogućila provedba efikasnijeg nadzora.

Kako bi se osigurao ravnopravni položaj nosioca nezavisnih lista i nezavisnih kandidata u prikupljanju sredstava za financiranje izborne promidžbe u odnosu na kandidate koje predlažu političke stranke, a koje mogu prikupljati donacije tijekom cijele godine, Zakonom se utvrđuje da se poseban račun za financiranje izborne promidžbe može otvoriti najranije godinu dana prije roka predviđenog za održavanje izbora.

Osim limitiranja gornjeg iznosa donacije koji jedna fizička, odnosno pravna osoba može donirati jednoj političkoj stranci, nezavisnom zastupniku, nezavisnom članku predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, nezavisnoj listi i kandidatu, Zakonom se predviđa i ograničenje ukupnog iznosa troškova izborne promidžbe, pri čemu se ograničenje troškova izborne promidžbe za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, utvrđuju prema kriteriju broja stanovnika u pojedinim jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Ograničenje troškova izborne promidžbe također se predviđa i u odnosu na svrhu u koju se sredstva prikupljena za financiranje troškova izborne promidžbe mogu koristiti, te se zabranjuje korištenje sredstava prikupljenih za financiranje troškova izborne promidžbe za podmirenje osobnih troškova kandidata ili bilo koje druge troškove koji nisu izravno povezani s izbornom promidžbom za dužnost na koju se kandidat kandidira. Također se zabranjuje korištenje sredstava državnog proračuna ili proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne)

samouprave koje kandidati kao državni ili lokalni dužnosnici koriste u obavljanju svojih dužnosti.

Kako bi se spriječilo, odnosno sankcioniralo namjerno narušavanje digniteta izbornog procesa i državnih institucija, Zakonom se predviđa da se za izbore za Predsjednika Republike Hrvatske uvede obveza plaćanja pologa prije podnošenja kandidature, koji bi se po podnošenju uredne kandidature vraćao kandidatu, dok bi se polog onih kandidata čija kandidatura nije potpuna, uplaćivao u državni proračun.

Zakonom se također utvrđuju zabranjeni izvori financiranja, te se za razliku od važećeg Zakona, zabranjuje financiranje političkih stranaka, nezavisnih zastupnika, nezavisnih članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, nezavisnih lista i kandidata, od stranke trgovačkih društava i drugih pravnih osoba u kojima Republika Hrvatska, odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ima udjele ili dionice (bez obzira na postotak udjela), te od strane fizičkih i pravnih osoba protiv kojim se vodi postupak naplate dospjelih potraživanja za javna davanja i prema zaposlenicima.

U svrhu poboljšanja postojećeg sustava transparentnosti u financiranju političkih stranaka, Zakonom se utvrđuje obveza političkih stranaka, nositelja nezavisnih lista i kandidata da u periodičnim razmacima, (sedam dana prije provođenja izbora, te 15 dana nakon objave službenih rezultata izbora) javno objavljuju specificirane podatke o donacijama i troškovima izborne promidžbe. Obveza javnog objavljivanja specificiranih podataka o donacijama, u razdoblju od svakih šest mjeseci, utvrđuje se i za donacije koje političke stranke, nezavisni zastupnici u Hrvatskom saboru i nezavisni članovi predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave primaju tijekom godine.

Zakonom se također uređuje pitanje neovisnog nadzora i revizije, a kao nadležna tijela utvrđuju se Državni ured za reviziju i Državno izborno povjerenstvo.

Utvrđuje se da Državni ured za reviziju provodi nadzor i reviziju godišnjeg financijskog poslovanja i godišnjih financijskih izvještaja političkih stranaka nezavisnih zastupnika i nezavisnih članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te reviziju financijskih izvještaja političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata o financiranju izborne promidžbe.

Zakonom se ujedno utvrđuje dužnost Državnog ureda za reviziju da provjerava točnost podataka navedenih u financijskim izvještajima. Kako bi osigurali što učinkovitiji mehanizmi kontrole troškova izborne promidžbe, također se utvrđuje da su druga nadležna tijela, u okviru svojeg djelokruga, dužna na zahtjev Državnog ureza za reviziju dostavljati mu potrebne podatke, kao i poduzeti potrebne radnje iz svoje nadležnosti radi provjere točnosti podataka navedenih u izvještajima.

Ujedno se utvrđuje da Državno izborno povjerenstvo u suradnji sa nadležnim izbornim povjerenstvima, nadzire poštivanje odredbi ovoga Zakona koje se odnose na izbornu promidžbu. Predviđa se da u provedbi nadzora, Državno izborno povjerenstvo može zatražiti sve potrebne podatke i poduzimanje radnji od drugih nadležnih tijela, te da su nadležna tijela dužna u zatraženom roku dostaviti Državnom izbornom povjerenstvu sve podatke i nalaze, a radi poduzimanja daljnjih radnji.

Zakonom se također utvrđuje obveza, način i rokovi javnog objavljivanja godišnjih financijskih izvještaja političkih stranaka, nezavisnih zastupnika i nezavisnih članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, te financijskih izvještaja nezavisnih lista i kandidata o financiranju troškova izborne promidžbe, sa specificiranim podacima o donacijama i troškovima.

Osim prekršajnih sankcija za povrede odredaba ovoga Zakona, također se predviđaju i administrativne sankcije, koje se sastoje u gubitku prava na naknadu troškova izborne promidžbe, obustavu isplate sredstava za redovito godišnje financiranje iz državnog proračuna, odnosno proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, te gubitku prava na redovito godišnje financiranje iz državnog proračuna, odnosno proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave za određeno razdoblje.

III. OBJAŠNJENJE ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA

Uz članak 1.

Ovom odredbom utvrđuju se pitanja koja se predlažu urediti Prijedlogom ovog Zakona, utvrđuje se da se Zakon primjenjuje na redovito godišnje financiranje političkih stranaka, nezavisnih zastupnika, nezavisnih članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, te na financiranje izborne promidžbe političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata, te se taksativno navodi na koje se izbore ovaj Zakon primjenjuje i definira se pojam financiranja u smislu ovog Zakona.

Uz članak 2.

Ovom odredbom utvrđuju se izvori financiranja političkih stranaka, nezavisnih zastupnika i nezavisnih članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, te se utvrđuje u koju se svrhu financijska sredstva iz tih izvora mogu koristiti.

Uz članke 3. – 8.

Ovim odredbama uređuje se pitanje redovitog godišnjeg financiranja političkih stranaka, nezavisnih zastupnika i nezavisnih članova predstavničkih tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave iz državnog proračuna, odnosno proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Utvrđuje se način određivanja iznosa sredstava koji se osigurava u državnom proračunu, odnosno obveza i način osiguravanja sredstava u proračunu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, određuje se tko ima pravo na financiranje iz proračuna, način raspoređivanja sredstava, određuju se tijela nadležna za odlučivanje o raspoređivanju sredstava, utvrđuje se na koje se račune sredstva doznaju, te se uređuje pitanje vraćanja neutrošenih sredstava dobivenih iz proračuna, odnosno imovine nabavljene tim sredstvima, po prestanku mandata.

Uz članak 9.

Ovom odredbom utvrđuje se pravo političkih stranaka na porezne olakšice prema odredbama posebnoga zakona.

Uz članak 10.

Ovom odredbom definira se pojam članarine i dobrovoljnog priloga, utvrđuje se način davanja dobrovoljnih priloga u obliku proizvoda ili usluga, te obveza vođenja evidencije o primitku članarina i dobrovoljnih priloga.

Uz članak 11.

Ovom odredbom utvrđuje se gornja granica dozvoljenog iznosa donacije koju fizička odnosno pravna može donirati jednoj političkoj stranci, nezavisnom zastupniku, nezavisnom članu predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te nezavisnoj listi i kandidatu u kalendarskoj godini.

Uz članke 12.-15.

Ovim odredbama propisuje se način financiranja izborne promidžbe, utvrđuje se obveza objavljivanja podataka o iznosu vlastitih sredstava koja se namjeravaju utrošiti za izbornu promidžbu za kandidate za Predsjednika Republike Hrvatske, općinske načelnike, gradonačelnike i župane, utvrđuje se obveza otvaranja posebnog računa za financiranje izborne promidžbe nezavisnih lista i kandidata, definira se pojam posebnog računa, utvrđuju se rokovi za njegovo otvaranje te način postupanja sa prikupljenim donacijama u slučaju nepodnošenja uredne kandidature.

Uz članke 16. i 17.

Ovim se odredbama utvrđuju ograničenja troškova izborne promidžbe u odnosu na svrhu u koju se sredstva izborne promidžbe mogu koristiti te u odnosu na ukupno dozvoljeni iznos troškova izborne promidžbe, te postupanje sa sredstvima donacija, koja su prikupljena u iznosu koji je veći od dozvoljenog iznosa troškova izborne promidžbe.

Uz članak 18.

Ovom odredbom propisuje se obveza plaćanja pologa prije podnošenja kandidature za kandidate na izborima za Predsjednika Republike Hrvatske, kako bi se osigurao dignitet podnošenja kandidature i samih predsjedničkih izbora.

Uz članke 19.-22.

Ovim odredbama propisuju se uvjeti za ostvarivanje prava na naknadu troškova izborne promidžbe iz državnog proračuna i proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, način određivanja visine naknade troškova te način i rok isplate.

Uz članke 23. i 24.

Ovim odredbama utvrđuje se zabrana financiranja političkih stranaka, nezavisnih zastupnika, nezavisnih članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, nezavisnih lista i kandidata iz određenih izvora, način postupanja u slučaju uplate donacija iz nedozvoljenih izvora, kao i zabrana političkih pritisaka i pogodovanja prilikom prikupljanja dobrovoljnih priloga (donacija).

Uz članke 25. – 27.

Ovim odredbama utvrđuje se obveza javnog objavljivanja izvješća o donacijama i troškovima izborne promidžbe političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata, te obveza javnog objavljivanja podataka o donacijama koje političke stranke, nezavisni zastupnici i nezavisni članovi predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prime tijekom godine, propisuje se sadržaj izvješća, rokovi i način njihova objavljivanja.

Uz članak 28.

Ovom odredbom utvrđuju se tijela nadležna za provedbu nadzora i revizije.

Uz članke 29.- 33.

Ovim odredbama utvrđuje se način provođenja nadzora nad godišnjim financijskim poslovanjem političkih stranaka, nezavisnih zastupnika i nezavisnih članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, te provođenje revizije godišnjih financijskih izvještaja i financijskog poslovanja.

Uz članke 34.- 39.

Ovim odredbama utvrđuje se način provođenja nadzora nad financiranjem izborne promidžbe i revizija financijskih izvještaja o financiranju izborne promidžbe političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata.

Uz članak 40.

Ovom odredbom utvrđuje se obveza, način i rokovi javnog objavljivanja godišnjih financijskih izvještaja političkih stranaka, nezavisnih zastupnika i nezavisnih članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, te financijskih izvještaja o financiranju izborne promidžbe političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata.

Uz članke 41.- 50. Ovim odredbama utvrđuju se administrativne sankcije za povrede odredaba ovog Zakona o ograničenju troškova izborne promidžbe, za nedostavljanje i neobjavljivanje financijskih izvještaja te izvješća o donacijama i troškovima izborne promidžbe, kao i novčane kazne za prekršaje za povrede odredaba ovog Zakona; utvrđuje se i način postupanja sa financijskim sredstvima prikupljenima ili utrošenima protivno odredbama ovoga Zakona, kao i pokretanje prekršajnog postupka.

Uz članak 51.

Ovom odredbom utvrđuje se da će Državni ured za reviziju organizirati izobrazbu o postupcima financijskog izvještavanja, za osobe odgovorne za financijsko poslovanje političkih stranaka i druge osobe koje su prema odredbama ovoga Zakona dužne podnositi financijske izvještaje.

Uz članak 52.

Ovom odredbom utvrđuje se ovlast Ministru financija za donošenje pravilnika kojim se uređuje način vođenja i obrazac evidencije i potvrde o primitku članarina i dobrovoljnih priloga te pravilnika kojim se propisuje obrazac izvješća o donacijama i troškovima izborne promidžbe, te obrazac financijskog izvještaja za financiranje izborne promidžbe.

Uz članak 53.

Ovom odredbom utvrđuje se prestanak važenja Zakona o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata (NN broj 1/07.). Utvrđuje se prestanak važenja Zakona o financiranju izborne promidžbe za izbor predsjednika Republike Hrvatske (NN, broj 105/04.) te se utvrđuje prestanak važenja odredbi koje se odnose na financiranje izborne promidžbe u Zakonu o izborima zastupnika u Hrvatski sabor (NN, broj 116/99., 109/00., 53/03., 167/03., 44/06., 19/07. i 20/09), Zakonu o izboru predsjednika Republike Hrvatske (NN broj 22/92., 42/92., 71/97., 69/04. i 44/06.), Zakonu o izborima općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i gradonačelnika Grada Zagreba (NN broj 109/07. i 125/08.), a za koje se predlaže da se uredi ovim Prijedlogom zakona. Također se utvrđuje da se odredba članka 21. Zakona o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN broj 33/01., 10/02., 155/02., 45/03., 43/04., 40/05., 44/06., i 109/07), a koja se odnosi na financiranje izborne promidžbe, prestaje primjenjivati u odnosu na članove predstavničkih

tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, te da se nastavlja primjenjivati u odnosu na izbore za vijeća nacionalnih manjina. Naime, članovi vijeća nacionalne manjine ostvaruju prava na naknadu troškova izborne promidžbe temeljem odgovarajuće primjene članka 21. rečenog Zakona.

Uz članak 54.

Ovom odredbom utvrđuje se stupanje na snagu ovoga Zakona.

IV. PODACI O FINACIJSKIM SREDSTVIMA POTREBNIM ZA PROVOĐENJE ZAKONA TE O NAČINU OSIGURANJA TIH SREDSTAVA

Provedba ovog Zakona zahtjeva osiguranje sredstava, potrebnih za zapošljavanje i educiranje manjeg broja djelatnika vezano za obavljanje poslova revizije i nadzora.

S obzirom na činjenicu da se ovim Zakonom smanjuje iznos sredstava koja se osiguravaju u državnom proračunu za redovito godišnje financiranje političkih stranaka i nezavisnih zastupnika u Hrvatskom saboru, sa dosadašnjih 0,056% na 0,05% ostvarenih rashoda poslovanja iz prethodnog objavljenog godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna, ukupna sredstava koja će biti potrebna za provedbu ovoga Zakona, u odnosu na dosadašnja, neće se povećati.

V. RAZLIKA IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽE U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA

Razlika između rješenja koja se predlaže u odnosu na rješenja iz Prijedloga zakona su slijedeća:

U članku 3. izmijenjen je dio odredbe stavka 2. kojim je bilo utvrđeno da se sredstva za redovito godišnje financiranje političkih stranaka i nezavisnih članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave osiguravaju u proračunu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, na način da se utvrđuje da je navedena sredstva, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, dužna osigurati u proračunu, a sukladno izraženom stajalištu Kluba SDSS.

U članku 4. preciziran je stavak 1. na način da je razvidno da pravo na redovno godišnje financiranje iz državnog proračuna imaju i zastupnici nacionalnih manjina, a sukladno primjedbi Odbora za ustav, Poslovnik i politički sustav. (Slijedom navedene dopune odredbe članka 4. stavka 1., dopunjene su, odnosno precizirane i druge odredbe Konačnog prijedloga zakona, na način da je razvidno da se prava i obveze koje se utvrđuju tim odredbama odnose i na zastupnike nacionalnih manjina – navedeno preciziranje izvršeno je u slijedećim odredbama: čl.1, čl.2.st.2,3,4, čl. 3.st.1, čl.7. st.1,3,4,5, čl.8, čl.10.st.2,3,5, čl.11, čl.23, čl.24, čl.27, čl.28.st.1, čl.29, čl.30, čl.31.st.1,2,3, čl.32, čl.33, čl.40.st.1,2, čl.42.st.1,2, čl.43.st.1, čl.44.st.1,3, čl.45. i čl.46. Ujedno su u stavku 1. i u stavku 2. riječi „najmanje jednog zastupnika“ i „najmanje jednog člana“ zamijenjene riječima „zastupnika“ i „člana“, radi jezičnog uređenja teksta.

U članku 5. dodan je stavak 4. kojim se propisuje način raspoređivanja sredstava u slučaju da tijekom mandata izabrani nezavisni zastupnik postane član političke stranke koja participira u Hrvatskom Saboru odnosno u predstavničkom tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, a sukladno primjedbi Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav.

U članku 8. dodani su stavci 2. i 3., kojima se utvrđuje mogućnost da nezavisni zastupnici i nezavisni članovi predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, koji nakon isteka mandata nisu ponovno izabrani ili im mandat prestane prije isteka vremena na koji su izabrani, osim novčanog iznosa tržišne protuvrijednosti imovine nabavljene sredstvima dobivenim iz proračuna za redovito godišnje financiranje, mogu vratiti imovinu nabavljenu tim sredstvima (stavak 2), sukladno primjedbi Kluba zastupnika nacionalnih manjina, te se jasnije utvrđuje pitanje povrata novčanog iznosa tržišne protuvrijednosti imovine, (stavak 3), sukladno primjedbi Odbor za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu.

Također je dodan stavak 4. kojim se utvrđuje način postupanja sa neutrošenim sredstvima donacije.

Članak 9. je izmijenjen na način da se utvrđuje da političke stranke nisu obveznici poreza na dobit i poreza na dodanu vrijednost, sukladno posebnim propisima, te da mogu imati pravo na porezne olakšice prema odredbama posebnog zakona.

U članku 10. u stavku 3. preciznije se utvrđuju donacije u obliku proizvoda i usluga, na način da se utvrđuje da iste uključuju i donacije u ostalim nenovčanim oblicima, kao što su primjerice pokretna ili nepokretna imovina, imovinska prava i sl.

U članku 11. u stavcima 3. i 4. smanjeni su iznosi donacija koje fizičke i pravne osobe mogu donirati. Najviši iznos donacije od strane fizičke osobe smanjen je sa 50.000,00 na 30.000,00 kuna. Najviši iznos donacije koji pravna osoba može donirati jednoj političkoj stranci te kandidatu na izborima za Predsjednika Republike, smanjen je sa 1.000.000,00 kuna na 200.000,00 kuna. Iznos donacije koji pravna osoba može donirati nezavisnom zastupniku, zastupniku nacionalnih manjina te nezavisnoj listi i kandidatu za zastupnike nacionalnih manjina na izborima na zastupnike u Hrvatski sabor i na izborima za članove u Europski Parlament, smanjen je sa 500.000,00 kuna na 100.000,00 kuna. Iznos donacije koji pravna osoba može donirati nezavisnom članu predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, te nezavisnoj listi i kandidatu na izborima na lokalnoj i područnoj razini smanjen je sa 50.000,00 kuna na 30.000,00 kuna.

U članku 11. u stavku 5. riječi: „Državnom uredu za reviziju i Ministarstvu financija“ zamijenjene su riječima: „Državnom uredu za reviziju“, a sukladno izmjenama u Konačnom prijedlogu zakona koje se odnose na uspostavu neovisnih nadzornih mehanizama.

Članak 13. je preciznije formuliran, tako da se jasno utvrđuje koje se vremensko trajanje objave podataka na web stranici, smatra objavom na web stranici, kao što je to precizno utvrđeno u ostalim odredbama Zakona, a sukladno primjedbi Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav o potrebi izjednačavanja zakonskih odredbi glede objave podataka o financiranju izborne promidžbe na internetskim stranicama.

U članku 14. u stavku 4. izmijenjen je dio odredbe koji se odnosi na rok u kojem se najranije može otvoriti poseban račun za financiranje izborne promidžbe, na način da se utvrđuje da se isti može otvoriti najranije godinu dana prije održavanja izbora, sukladno primjedbi Kluba HNS, HSU i zastupnika Dragutina Lesara.

U članku 14. u stavku 5. izmijenjen je dio odredbe koji se odnosi na rok do kojeg se mogu prikupljati donacije za financiranje troškova izborne promidžbe, na način da se utvrđuje da se

iste mogu prikupljati najkasnije do roka određenog za isplatu naknade troškova izborne promidžbe, a sukladno primjedbi Kluba HNS, HSU i zastupnika Dragutina Lesara.

U stavku 7. istoga članka, riječi: „(npr. prihodi od samostalne ili nesamostalne djelatnosti i dr.)“ zamijenjene su riječima: (npr. primici od samostalne djelatnosti ili nesamostalnog rada i dr.), radi terminološkog usklađivanja sa Zakonom o porezu na dohodak.

U članku 17. detaljnije je razrađeno pitanje koje se odnosi na ograničenje ukupnog iznosa troškova izborne promidžbe po kandidatu, odnosno kandidacijskoj listi na izborima na lokalnom nivou, na način da se iznosi ograničenja troškova izborne promidžbe utvrđuju prema kriteriju broja stanovnika u pojedinim jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, a sukladno primjedbama Odbora za ustav, Poslovnik i politički sustav, Odbora za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu, Kluba HNS, HSU i Kluba SDP-a. (Predložena struktura razgraničenja broja stanovnika identična je strukturi razgraničenja broja stanovnika utvrđenoj u Zakonu o plaćama u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi NN 28/10).

U članku 17. dodan je stavak 2. kojim se utvrđuje način raspolaganja sa sredstvima koja prelaze iznose propisanih ograničenja troškova izborne promidžbe, a sukladno primjedbi Odbora za ustav, Poslovnik i politički sustav.

U članku 18. brisan je stavak 6. kojim je bilo pripisano da će Državno izborno povjerenstvo Republike Hrvatske također sredstva pologa bez odgode vratiti i osobama koje su polog uplatile, ali uopće nisu podnijele svoju kandidaturu, kao i osobama koje su kandidaturu podnijele u dobroj vjeri, ali je prilikom njene provjere utvrđeno da im za pravovaljanost kandidature nedostaje najviše do 1% potpisa, a sukladno primjedbama Odbora za financije i državni proračun, zastupnika Gorana Marića i izraženom stajalištu Kluba zastupnika nacionalnih manjina.

U članku 20. izmijenjen je dio odredbe koji se odnosi na rok u kojem Vlada Republike Hrvatske odlukom utvrđuje visini naknade troškova izborne promidžbe, na način da se utvrđuje da visinu naknade troškova izborne promidžbe Vlada utvrđuje najkasnije 7 dana od dana objave odluke o raspisivanju izbora, a temeljem primjedbi Kluba HNS, HSU, i Kluba zastupnika nacionalnih manjina.

U članku 21. brisan je stavak 3. kojim je bio propis način raspoređivanja sredstava za naknadu troškova izborne promidžbe između političkih stranaka u koaliciji, te su dodani novi stavci 3., 4., i 5., kojima se propisuje način raspoređivanja sredstava za naknadu troškova izborne promidžbe između političkih stranaka i nezavisnih lista, za pojedine izbore. U stavku 6. (stavak 4. u Prijedlogu zakona) izmijenjen je dio odredbe kojim je bilo propisano da se sredstva između kandidata na nezavisnoj listi, odnosno između kandidata za općinskog načelnika, gradonačelnika, župana i gradonačelnika Grada Zagreba i kandidata za njegovog zamjenika raspoređuju sukladno stavku 3. ovoga članka. Obzirom da je spomenuti stavak 3. brisan, odredba je izmijenjena na način da se utvrđuje da se sredstva raspoređuju prema njihovom sporazumu, odnosno na jednake dijelove ako sporazum nije zaključen- kao što je to bilo utvrđeno u spomenutom stavku 3. na koji se ova odredba pozivala.

U članku 23. u stavku 1. izmijenjen je podstavak 2. na način da se utvrđuje zabrana financiranja političkih stranaka, nezavisnih zastupnika, nezavisnih članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, nezavisnih lista i kandidata od strane trgovačkih društava i drugih pravnih osoba u kojima Republika Hrvatska ima udjele ili

dionice. (Prema Prijedlogu zakona, zabrana se odnosila na trgovačka društva i pravne osobe u većinskom vlasništvu države, odnosno jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Izmjenom ove odredbe djelomično je prihvaćena primjedba Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav, kojom se predlaže propisivanje zabrane financiranja od strane trgovačkih društava i drugih pravnih osoba koje su u 25 postotnom vlasništvu države, odnosno jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

U članku 23. u stavku 1. izmijenjen je podstavak 6. na način da se zabranjuje financiranje političkih stranaka, nezavisnih lista, nezavisnih članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, nezavisnih lista i kandidata, i od strane onih fizičkih i pravnih osoba protiv kojih se vodi postupak za naplatu dospjelih nepodmirenih obveza prema proračunu ili zaposlenicima, a sukladno izraženom stajalištu zastupnika Gorana Marića. (Prema Prijedlogu zakona zabrana se odnosila samo na fizičke i pravne osobe protiv kojih se vodi postupak za naplatu dospjelih, a nepodmirenih obveza prema Republici Hrvatskoj, odnosno jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave.) Ujedno su riječi: „prema Republici Hrvatskoj, odnosno jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave“, zamijenjene riječima „za javna davanja“.

U članku 23. dopunjen je stavak 2. na način da se utvrđuje što se smatra donacijama iz „neimenovanih (anonimnih) izvora, a temeljem primjedbi Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav.

U članku 23. u stavku 4. riječi: „Državnom uredu za reviziju i Ministarstvu financija“ zamijenjene su riječima: „Državnom uredu za reviziju“.

U članku 25. izmijenjen je stavak 2. , na način da se utvrđuje da obrazac izvješća o donacijama i troškovima izborne promidžbe propisuje ministar financija pravilnikom, za razliku od rješenja iz Prijedloga zakona, kojim je bilo utvrđeno da obrazac utvrđuje Državno izborno povjerenstvo, a sukladno primjedbi Državnog izbornog povjerenstva na tekst Konačnog prijedloga zakona.

Izmijenjen je članak 28., kojim se određuju nadležna tijela za provedbu nadzora i revizije, te se utvrđuje da Državno izborno povjerenstvo u suradnji sa nadležnim izbornim povjerenstvima, nadzire poštivanje odredbi ovoga Zakona koje se odnose na izbornu promidžbu, ta da u provedbi nadzora Državno izborno povjerenstvo može zatražiti sve potrebne podatke i poduzimanje radnji od drugih nadležnih tijela.

Također se utvrđuje da poslove nadzora i revizije godišnjeg financijskog poslovanja i godišnjih financijskih izvještaja političkih stranaka, nezavisnih zastupnika, zastupnika nacionalnih manjina i nezavisnih članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te revizije financijskih izvještaja političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata o financiranju izborne promidžbe, iz svoje nadležnosti, provodi Državni ured za reviziju.

(Odredba je izmijenjena temeljem primjedbi Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav, Kluba SDP-a i primjedbi Europske komisije o potrebi uspostave neovisnih kontrolnih mehanizama).

U članku 31. u stavku 2. izmijenjen je dio odredbe kojim se utvrđuje kome se dostavljaju godišnji financijski izvještaji, te se utvrđuje da se isti dostavljaju Državnom uredu za reviziju, za razliku od Prijedloga zakona kojim je bilo utvrđeno da sa dostavljaju Ministarstvu financija i Državnom uredu za reviziju.

U članku 32. u stavku 3., u dijelu odredbe kojim se utvrđuje kome se dostavlja sva tražena dokumentacija, brisane su riječi „Ministarstvu financija“, a sukladno odredbama Konačnog prijedloga zakona o uspostavi neovisnih nadzornih mehanizam.

U članku 35. u stavku 1., izmijenjen je dio odredbe kojim se utvrđuje kome se dostavljaju financijski izvještaji o financiranju izborne promidžbe, te se utvrđuje da se isti dostavljaju Državnom uredu za reviziju, za razliku od Prijedloga zakona kojim je bilo utvrđeno da sa dostavljaju Ministarstvu financija i Državnom uredu za reviziju. Izmijenjen je stavak 2. istoga članka, na način da se utvrđuje da je sastavni dio financijskog izvještaja, izvješće o donacijama i troškovima izborne promidžbe.

U članku 35. dodan je novi stavak 4. kojim se propisuje da za kandidate za općinske načelnike koje predlaže politička stranka, financijski izvještaj, podnosi politička stranka koja je predložila kandidata.

U članku 36. u stavku 1., brisane su riječi „Ministarstvu financija“, te se utvrđuje da se dokumentacija koja potvrđuje podatke u financijskim izvještajima, dostavlja Državnom uredu za reviziju na uvid, za razliku od Prijedloga zakona, kojim je bilo utvrđeno da se dostavljaju Ministarstvu financija i Državnom uredu za reviziju.

U članku 37. u stavku 1. riječi „Ministarstvo financija“ u odgovarajućem padežu zamijenjene su riječima „Državni ured za reviziju i Državno izborno povjerenstvo“.

U članku 38. dodan je novi stavak 2. kojim se propisuje da je Državni ured za reviziju dužan prilikom provođenju revizije na temelju dokumentacije dostavljene od strane političkih stranaka, nositelja nezavisnih lista i kandidata, provjeriti da li iznosi utrošenih sredstava odgovaraju primljenim iznosima navedenim u financijskim izvještajima i da li su podaci navedeni u tim izvještajima točni, a sukladno primjedbi Europske komisije.

U istom članku ujedno je dodan novi stavak 3. kojim se propisuje da su druga nadležna tijela dužna u okviru svojeg djelokruga, na zahtjev Državnog ureda za reviziju, dostaviti mu sve potrebne podatke, kao i poduzeti potrebne radnje u okviru svoje nadležnosti, radi provjere točnosti podataka navedenih u financijskim izvještajima.

Članak 39. dopunjen je na način da se utvrđuje u kojem se roku izvješće Državnog ureda za reviziju o obavljenoj reviziji izborne promidžbe dostavlja Hrvatskom saboru i objavljuje na web stranici Hrvatskog sabora. Ujedno je dodan stavak 2. kojim se utvrđuje da se pod objavom na web stranici Hrvatskog sabora smatra objava u trajanju od najmanje 30 dana, a sukladno komentarima SIGME (dostavljenima od Europske komisije), da članak treba sadržavati jasan postupak s rokovima za dostavljanje i objavu izvješća.

Članak 41. je izmijenjen na način da se kao administrativne sankcije, osim gubitka naknade troškova izborne promidžbe, utvrđuju i djelomični gubitak naknade troškova izborne promidžbe, te obustava isplate naknade troškova izborne promidžbe, te se utvrđuje za koje se od povreda odredbi ovoga zakona može izreći koja od navedenih sankcija. Odredba je izmijenjena sukladno komentarima SIGME (dostavljenim od Europske komisije), u kojima se navodi da Nacrt zakona predlaže jednu sankciju, bez obzira na ozbiljnost prekršaja, te da bi trebalo imati mogućnost primjene sankcija potpunog gubitka naknade, djelomičnog gubitka naknade i obustave naknade.

Ujedno je kao povreda zakona, zbog koje se može izreći administrativna sankcija, utvrđen i slučaj kada politička stranka, nositelj nezavisne liste i kandidat ne vrate uplatiocima ukupan iznos primljenih donacija koji prelazi dozvoljeni iznos troškova izborne promidžbe, sukladno članku 17. stavku 2., koji je dodan u Konačnom prijedlogu zakona. (Ostale povrede za koje se izriču administrativne sankcije ostale su iste kao i u Prijedlogu Zakona.)

Također, izricanje administrativnih sankcije daje se u nadležnost Državnom izbornom povjerenstvu (umjesto Ministarstvu financija, kao što je bilo određeno u Prijedlogu zakona), a sukladno primjedbi Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav.

U članku 42. u stavcima 1., 3., 4., i 5. te u članku 43. u stavku 2. , riječi: „Ministarstvo financija i Državni ured za reviziju“ u odgovarajućem padežu zamijenjene su riječima: „Državni ured za reviziju“.

Naslov iznad članka 44. koji je u Prijedlogu zakona glasio: „Kaznene odredbe“ izmijenjen je i glasi: „Prekršajne odredbe“, obzirom da se u tom dijelu propisuju prekršajna, a ne kaznena dijela.

U članku 44. u stavku 1. dodan je novi podstavak 3. kojim se propisuje novčana kazna za prekršaj za nezavisne zastupnike i nezavisne članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koji nakon isteka mandata ako nisu ponovno izabrani, ne vrate u propisanom roku neutrošena financijska sredstva, te novčani iznos tržišne protuvrijednosti imovine ili imovinu sukladno članku 8. ovoga Zakona.

U istom članku u stavku 1. brisani su iznosi novčanih kazni, te su dodani novi stavci 2. i 3. kojima se propisuju iznosi novčanih kazni za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka i to: visina novčane kazne za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka, za političke stranke ostala je neizmijenjena u odnosu na Prijedlog zakona (u iznosu od 50.000,00 do 500.000,00) kuna, a visina novčane kazne za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka za nezavisne zastupnike u Hrvatskom saboru, nezavisne članove predstavničkih tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, nositelje nezavisnih lista i kandidate, smanjena je u odnosu na Prijedlog zakona sa iznosa „od 50.000,00 do 500.000,00“ kuna na iznos „od 30.000,00 – 50.000,00“ kuna, a sukladno odredbi članka 33. stavka 3. Zakona o prekršajima, kojim je propisano da za počinitelja prekršaja fizičku osobu ne može biti propisana novčana kazna u iznosu većem od 50.000,00 kuna.

U članku 44. u stavku 1. podstavcima 12. i 14. Konačnog prijedloga zakona (podstavci 11. i 13. Prijedloga zakona), riječi: „Ministarstvu financija i Državnom uredu za reviziju“ zamijenjene su riječima: „Državnom uredu za reviziju“, a u podstavku 15. (podstavak 14. Prijedloga zakona), riječi: „Ministarstvu financija“ zamijenjene su riječima: „Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu“.

U članku 45. u stavku 1. dodan je novi podstavak 3. kojim se propisuje novčana kazna za prekršaj za političke stranke, nositelje nezavisnih lista i kandidate koji ukupan iznos primljenih donacija koji prelazi iznos dozvoljenih troškova izborne promidžbe ne vrati uplatiocima, sukladno članku 17. stavku 2. ovoga Zakona.

U istom članku u stavku 1. brisan je iznos novčane kazne, te su dodani podstavci 2. i 3. kojima se utvrđuje iznos novčane kazne u postotku od ukupnog iznosa donacije koje fizička odnosno pravna osoba može donirati tijekom kalendarske godine, odnosno u postotku od dozvoljenog iznosa troškova izborne promidžbe, ovisno o kojoj se povredi radi. Odredba je izmijenjena radi usklađivanja sa Zakonom o prekršajima.

U članku 46. u stavku 1. brisan je iznos novčane kazne, te su dodani stavci 2. i 3. kojima se propisuje iznos novčane kazne za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka i to: visina novčane kazne za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka za pravne osobe utvrđena je u iznosu od 50.000,00 do 100.000,00 kuna (za razliku od Prijedloga zakona kojim je bila utvrđena u iznosu „do 100.000,00“), a sukladno članku 33. Prekršajnog zakona kojim se visina novčane kazne propisuje u minimalnom i maksimalnom iznosu. Visina novčane kazne za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka za fizičke osobe, smanjena je u odnosu na Prijedlog zakona sa iznosa „do 100.000,00“ kuna na iznos „do 50.000,00“ kuna, a sukladno odredbi članka 33. stavka 3. Zakona o prekršajima, kojim je propisano da za počinitelja prekršaja fizičku osobu ne može biti propisana novčana kazna u iznosu većem od 50.000,00 kuna.

U istom članku ujedno je dodan stavak 4. kojim se propisuje novčana kazna za osobu ovlaštenu za zastupanje i predstavljanje pravne osobe, a koja nije bila sadržana u Prijedlogu Zakona.

Dodani su novi članci 47. i 48. kojima se propisuje novčana kazna za prekršaj za jedinicu lokalne i područne (regionalne) samouprave koja u proračunu ne osigura sredstva za redovito godišnje financiranje političkih stranaka i nezavisnih članova predstavničkih tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, te koja sredstva za redovito financiranje ne doznačuje redovito, sukladno članku 7. stavku 2. ovoga Zakona, odnosno koja naknadu troškova izborne promidžbe ne isplati u propisanom roku, sukladno članku 22. ovoga Zakona, a sukladno primjedbama Kluba SDSS-a, Kluba IDS-a i Kluba HNS,HSU.

U članku 50. Konačnog prijedloga zakona (članak 48. Prijedloga zakona), brisane su riječi „Ministarstvo financija“, te je odredba izmijenjena na način da se utvrđuje da optužni prijedlog pred nadležnim sudom podnosi državni odvjetnik, a sukladno Prekršajnom zakonu, kojim je utvrđeno (u čl. 109) da su ovlaštene tužitelji: državni odvjetnik, tijelo državne uprave, pravna osoba s javnim ovlastima i oštećenik. Ujedno je dodan stavak 2. kojim se utvrđuje da su Državni ured za reviziju i Državno izborno povjerenstvo, u okviru svojeg djelokruga, dužni o utvrđenim povredama ovoga Zakona obavijestiti Državno odvjetništvo Republike Hrvatske, te dostaviti cjelokupnu dokumentaciju koja se odnosi na konkretan predmet.

Dodan je novi članak 51. kojim se utvrđuje da će Državni ured za reviziju organizirati potrebnu izobrazbu o postupcima financijskog izvještavanja, za osobe odgovorne za financijsko poslovanje političkih stranaka i druge osobe koje su prema odredbama ovoga Zakona dužne podnositi financijske izvještaje, a sukladno primjedbama SIGME, (dostavljenima od Europske komisije), da bi Zakon trebao „obvezivati Državni ured za reviziju na organizaciju treninga o postupcima financijskog izvještavanja za novoimenovane financijske zastupnike stranaka“.

U članku 52. u stavku 3. Konačnog prijedloga zakona (članak 49. Prijedloga zakona), riječi „iz članka 35. stavka 4.“ zamijenjene su riječima „iz članka 35. stavka 5.“

U članku 53. Konačnog prijedloga zakona (članak 50. Prijedloga zakona) u stavku 1., kojim se propisuje prestanak važenja Zakona o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata, brisane su riječi na kraju rečenice koje su glasile: „osim odredbe članka 28. prijelaznih i završnih odredbi“, obzirom da se radi o odredbi iz spomenutog Zakona koja je prijelaznog i završnog karaktera i koja je konzumirana.

U članku 53. Konačnog prijedloga zakona (članak 50. Prijedloga zakona), stavak 6. je izmijenjen na način da se utvrđuje da se odredba članka 21. Zakona o izboru članova

predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, prestaje primjenjivati u odnosu na izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a nastavlja se primjenjivati u odnosu na izbore za vijeća nacionalnih manjina, a iz razloga jer članovi vijeća nacionalnih manjina ostvaruju pravo na naknadu troškova izborne promidžbe temeljem odgovarajuće primjene članka 21. rečenog Zakona.

VI. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA KOJI SU BILI DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA, A KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO

Nisu prihvaćene slijedeće primjedbe zastupnika:

- nije prihvaćena primjedba da se u ovaj Zakon uključe i izbori za vijeća nacionalnih manjina, a sukladno odredbi članka 24. stavka 5. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina (Nar. nov. br.155/2002. i 80/2010) kojom je propisano da se na postupak izbora i druga pitanja u svezi s izborom članova vijeća nacionalnih manjina i predstavnika nacionalnih manjina shodno primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne samouprave. Izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne samouprave uređen je Zakonom o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Nar. nov. br. 33/01., 10/02., 155/02., 45/03., 43/04., 40/05., 44/05. – pročišćeni tekst i 109/07), te se sukladno Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina, na pitanja u svezi s izborom vijeća nacionalnih manjina shodno primjenjuju odredbe navedenog Zakona.

- nije prihvaćena primjedba da se u Zakonu, ukoliko se isti ne odnosi na mjesne izbore (izbore za mjestu samoupravu) navede da se isti ne odnosi na te izbore, iz razloga što se u članku 1. stavku 2. Zakona taksativno navodi na koje se izbore Zakon odnosi, te iz toga jasno proizlazi da se ne odnosi na bio koje druge izbore.

- nije prihvaćena primjedba da se iznos sredstva koji se osigurava u proračunu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za redovito godišnje financiranje političkih stranaka i nezavisnih članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave odredi Zakonom u određenom postotku od rashoda poslovanja, iz razloga što je financijska snaga različitih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave različita, te Vlada smatra prihvatljivijim rješenjem, da predstavnička tijela sama odlučuju o iznosu sredstava koji će se u proračunu osigurati za financiranje političkih aktivnosti, a sukladno financijskoj snazi pojedinih jedinica.

- nije prihvaćena primjedba da se raspoređivanje sredstava za redovito godišnje financiranje političkih stranaka, nezavisnih zastupnika, odnosno nezavisnih članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ne određuje prema trenutku konstituiranja Hrvatskog sabora, odnosno predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, već da odlučujući moment budu službeni rezultati izbora proglašeni od Državnog izbornog Povjerenstva. Primjedba nije prihvaćena iz razloga jer se i pravo na redovno godišnje financiranje iz proračuna vezuje uz činjenicu da politička stranka ima najmanje jednog zastupnika u Hrvatskom saboru, odnosno najmanje jednog člana predstavničkog tijela, a što se može utvrditi tek po konstituiranju Hrvatskog Sabora, odnosno predstavničkog tijela, te se stoga kao odlučujući moment i za raspoređivanje sredstava može odrediti dan konstituiranja, a ne raniji moment u kojem Hrvatski sabor, odnosno predstavničko tijelo još nije konstituirano.

- nije prihvaćeno stajalište kojim je izražena dvojba glede rješenja da ako zastupniku, odnosno članu predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave prestane članstvo u političkoj stranci, nakon konstituiranja sabora, odnosno predstavničkog tijela, sredstva ostaju stranci kojoj je zastupnik pripadao u trenutku konstituiranja, iz razloga jer je takvo rješenje jedan od elemenata sprječavanja korupcije.

- nije prihvaćen prijedlog da se u članku 7. u stavku 2. Zakona, da se riječi „žiro račun političke stranke“ zamijene riječima „središnji račun političke stranke“, iz razloga jer predložena formulacija ostavlja mogućnost da se sredstva za redovito godišnje financiranje političkih stranaka iz proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, uplaćuju ili na račun ogranka političke stranke ili na središnji račun političke stranke, ovisno o statutu stranke.

- nije prihvaćena primjedba da se za redovito poslovanje zastupnika daje pravna osobnost, obzirom da nije sukladno pravnom poretku u Republici Hrvatskoj, da se za obavljanje političkih funkcija, fizičkim osobama dodjeljuje pravna osobnost.

- nije prihvaćena primjedba kojom je izraženo stajalište da nisu ujednačeni kriteriji kod donacija (političke stranke mogu primati od pravne osobe 1 milijun kuna, a nezavisna lista 500 tisuća kuna) da se radi o jednoj potpuno konkurentnoj listi prema političkoj stranci i da ne bi smjela biti diskreditirana u smislu da ne može primati donaciju kao i politička stranka. Primjedba nije prihvaćena, a vodeći računa o brojnosti članova koje politička stranka predstavlja i činjenici da je politička stranka stalni čimbenik političkog života, dok se nezavisna lista formira samo u svrhu izbora.

- nije prihvaćena primjedba da bi subjekte koji pružaju usluge medijskog oglašavanja izborne promidžbe trebalo obvezati da usluge oglašavanja pružaju pod jednakim uvjetima svim sudionicima izbora, jer bi se time direktno zadiralo u ugovorne odnose između dviju strana, a u pogledu medijskog oglašavanja izborne promidžbe Zakonom je utvrđena obveza političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata da javno objave iznos cijene i iznos ostvarenog popusta u cijeni za medijsko oglašavanje izborne promidžbe, a u cilju transparentnosti usluga medijskog oglašavanja.

- nije prihvaćena primjedba da se članak 14. izmijeni na način da obvezu otvaranja posebnih računa imaju i kandidati za općinske načelnike iz političkih stranaka, iz razloga kako bi se izbjeglo otvaranje prevelikog broja posebnih računa i time omogućila provedba efikasnijeg nadzora. Iz tog razloga je Zakonom predloženo da se za stranačke kandidate za općinske načelnike, sredstva izborne promidžbe uplaćuju na račun političke stranke. Rješenje iz Prijedloga zakona, ujedno je sukladno i iznijetom mišljenju Odbora za financije i državni proračun, da su financijska sredstva koja se uplaćuju na posebne račune, za osvojene mandate u manjim općinama, uglavnom mala, a da su troškovi vođenja posebnih računa prilično visoki pa bi trebalo preispitati mogućnost da se ta sredstva uplaćuju na račune političkih stranaka koje će ih dalje proslijediti i time smanjiti nepotrebne dodatne troškove i moguće nesporazume u postupku provođenja revizije korištenja tih sredstava.

- nije prihvaćena primjedba da je otvaranje posebnog računa za kandidate za načelnike, gradonačelnike i župane, neovisno o tome tko ih je predložio, neodrživo, jer da praksa pokazuje da se radi o kandidatima koji su ujedno nositelji lista za predstavnička tijela, te tko će razgraničiti dvije kampanje i na koji način. Primjedba nije prihvaćena iz razloga, jer se i

ograničenje ukupnog iznosa troškova izborne promidžbe razlikuje ovisno o tome da li se radi o izborima za članove predstavničkog tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, ili o izborima za župane, načelnike i gradonačelnike, te ukoliko se ne bi otvarali zasebni računi za te izbore, ne bi se moglo utvrditi niti poštivanje odredbi o ograničenju troškova izborne promidžbe za svaki od tih izbora.

- nije prihvaćena primjedba na članak 16. stavak 2. kojim se zabranjuje da se sredstva prikupljena za izbornu promidžbu koriste za podmirenje osobnih troškova kandidata, npr. za osobnu odjeću, jer da se to smatra staromodnim pristupom, te da je stajling jedan od vrhunskih kriterija u suvremenim političkim kampanjama. Primjedba nije prihvaćena iz razloga jer bilo koji osobni troškovi kandidata, bez obzira o kojim se osobnim troškovima radi (npr. troškovima za odjeću ili npr. otplati dugovanja) nisu izravno povezani s izbornom promidžbom za dužnost na koju se kandidat kandidira.

- nije prihvaćena primjedba da je limit od 1,5 milijuna kuna za izbore za Europski parlament je neodrživ, da kampanja za EP najviše nalikuje predsjedničkoj kampanji, te zašto su ovolike razlike između nacionalnih kampanja (predsjednički, parlamentarni, Europski parlament). Primjedba nije prihvaćena iz razloga jer je ograničenje troškova izborne promidžbe na izborima za Europski parlament (u kojem cijelo područje RH predstavlja jednu izbornu jedinicu), izjednačeno sa troškovima izborne promidžbe u jednoj izornoj jedinici na izborima za Hrvatski sabor, a što se tiče razlike u odnosu na ograničenje troškova izborne promidžbe za predsjednika Republike Hrvatske, Vlada smatra da je u odnosu na značaj funkcije predsjednika Republike Hrvatske, razlika u ograničenju troškova izborne promidžbe između navedenih izbora, opravdana.

- nije prihvaćena primjedba da bi trebalo povećati iznos pologa koji kandidat za Predsjednika Republike Hrvatske treba uplatiti na račun DIP-a do podnošenja kandidature, kao ni primjedba kojom se izražava neslaganje s uvođenjem pologa. Primjedbe nisu prihvaćene iz razloga jer je svrha uvođenja pologa sprječavanje, odnosno sankcioniranje namjernog narušavanje digniteta izbornog procesa i državnih institucija, a predložena visina pologa primjerena je svrsi njegovog uvođenja.

- nije prihvaćen dio primjedbe na članak 23. stavak 1. podstavak 2. koji se odnosi na prijedlog za se zabrana financiranja od strane trgovačkih društava i pravnih osoba, utvrdi za ona trgovačka društva i pravne osobe koje su u 25 postotnom vlasništvu države, odnosno jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (a ne u većinskom vlasništvu, kako je bilo utvrđeno u Prijedlogu zakona). Odredba je izmijenjena na način da se zabrana financiranja odnosi na trgovačka društva i pravne osobe u kojima država ili jedinice samouprave imaju udjele ili dionice (bez obzira na postotak), a u cilju daljnjeg unaprjeđenja suzbijanja korupcije.

- nije prihvaćena primjedba kojom se navodi da Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav, koji je nominiran u članku 42. nije nezavisno tijelo koje može kontrolirati rad političkih stranaka, posebno ne može kontrolirati trošenje javnog novca u tijeku same izborne kampanje. Primjedba nije prihvaćena iz razloga jer Prijedlogom zakona, kao ni Konačnim prijedlogom zakona, ne daje nikakvu kontrolnu ulogu Odboru za Ustav, Poslovnik i političke sustav. Kontrolnu, odnosno nadzornu ulogu ima Državni ured za reviziju, koji predlaže donošenje odluke (o obustavi isplate sredstava za redovito godišnje financiranje iz državnog proračuna), a Odbor donosi tu odluku isključivo na prijedlog Državnog ureda za reviziju. Takvo rješenje je sukladno i odredi članka 7. Prijedloga zakona (kao i Konačnog prijedloga zakona) kojom je propisano da odluku o raspoređivanju sredstava iz državnog proračuna prema članku 5.

stavku 1. ovoga Zakona donosi Odbor za Ustav, Poslovník i politički sustav Hrvatskoga sabora.

- nije prihvaćena primjedba koja se odnosi na rokove podnošenja izvješća o financiranju izborne promidžbe, odnosno da se izvješće može podnijeti 15 dana nakon dobivanja sredstava barem iz proračuna. Primjedba nije prihvaćena iz razloga, jer se Zakonom kao jedna od administrativnih sankcija utvrđuje gubitak prava na naknadu troškova izborne promidžbe iz proračuna, pored ostalog, i u slučaju ako politička stranka, nositelj nezavisne liste i kandidat ne dostave u propisanom roku izvješće o donacijama i troškovima izborne promidžbe, odnosno ako ne dostave u propisanom roku financijski izvještaj o financiranju izborne promidžbe. Iz navedenih razloga, izvješće se ne može podnositi nakon isplate naknade troškova izborne promidžbe.

- Prijedlog Europske Komisije, kojim se izražava dvojba oko praga utvrđenog člankom 19. za naknadu troškova izborne promidžbe, jer da to znači veliko ograničenje za kandidate „outsajdere“, a prednost za tradicionalne političke stranke te da bi se mogla razmotriti uravnoteženija raspodjela, razmotren je, te je ocijenjeno da za sada ne bi bilo uputno mijenjati postojeći način raspodjele sredstava, zbog iznimno velikog broja političkih stranaka. U Republici Hrvatskoj registrirano je ukupno 109 političkih stranaka, te bi uz drugačiji model raspoređivanja sredstava, uz učestvovanje velikog broja političkih stranaka u izbornom procesu, veći broj političkih stranaka dobio beznačajna sredstva naknade, a naknada bi se dodatno značajno umanjila političkim strankama koje participiraju u predstavničkim tijelima, a kojima su ovim Zakonom, već smanjena i sredstava za redovito financiranje za 10%.